

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний біотехнологічний
університет

Факультет економічних відносин та
фінансів

Кафедра глобальної економіки

ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АГРОБІЗНЕСУ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійного вивчення дисципліни
для здобувачів рівня вищої освіти перший (бакалаврський)
спеціальності 208 «Агроінженерія»
денної та заочної форм навчання

Харків
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний біотехнологічний університет

Факультет економічних відносин та фінансів

Кафедра глобальної економіки

ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АГРОБІЗНЕСУ
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійного вивчення дисципліни
для здобувачів рівня вищої освіти перший (бакалаврський)
спеціальності 208 «Агроінженерія»
денної та заочної форм навчання

Затверджено
рішенням науково-методичної
комісії факультету економічних
відносин та фінансів
Протокол №1 від 25.09.2024р.

Харків
2024

УДК 631.1(076)

Схвалено
на засіданні кафедри глобальної економіки
Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

Рецензенти:

О. М. Кравченко, професор кафедри технологій управління Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національного авіаційного університету д-р екон. наук, доцент;

Н.І. Рижикова, професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування факультету економічних відносин та фінансів Державного біотехнологічного університету, д-р екон. наук, професор.

Економіка та організація агробізнесу: методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни для здобувачів рівня вищої освіти перший (бакалаврський) спеціальності 208 «Агроінженерія» денної та заочної форм навчання/ Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад.: Антощенкова В.В.. – Харків : [б. в.], 2024. – 147 с.

Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни «Економіка та організація агробізнесу» призначено для вивчення, поглиблення та закріплення теоретичного матеріалу. Метою самостійної роботи є оволодіння фундаментальними знаннями, професійними вміннями та навичками діяльності з профілю, досвідом творчої, дослідницької діяльності. Самостійна робота студентів сприяє розвитку самостійності, відповідальності та організованості, творчого підходу до вирішення проблем навчального та професійного рівня.

УДК 631.1(076)

Відповідальний за випуск: Ю.Л. Філімонов, к. екон. наук, доц

© В. В. Антощенкова, 2024

© ДБТУ, 2024

ЗМІСТ

Вступ	5
1. Силабус освітньої компоненти	6
2. Постійні ціни 2021 року на продукцію сільського господарства	7
3. Розрахункові завдання до дисципліни	17
4. Тестові завдання для самостійної перевірки знань	26
5. Глосарій основних термінів і понять	58
6. Рекомендована література	62
7. Електронні інформаційні ресурси	63
Додатки	65

Вступ

Агробізнес займає ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки, економічному розвитку та стабільності сільських територій. Учення про економіку та організацію агробізнесу є важливим компонентом підготовки фахівців, які мають забезпечити ефективне функціонування аграрного сектору в умовах сучасних економічних викликів. Стійкість агробізнесу залежить не лише від природних та технічних факторів, але й від здатності менеджерів та підприємців адаптуватися до змінюваного середовища, ефективно планувати, організовувати та контролювати виробничі процеси.

У рамках дисципліни «Економіка та організація агробізнесу» студенти отримують знання про основи економічних теорій, фінансові механізми, маркетингові стратегії та управлінські практики, які є критично важливими для успішної діяльності в аграрному секторі. Методичні рекомендації, що містяться в цьому посібнику, розроблені для того, щоб допомогти студентам цілісно сприймати навчальний матеріал, зв'язувати теоретичні знання з практичними аспектами ведення агробізнесу та здобути навички, необхідні для ефективного виконання професійних обов'язків.

Ці рекомендації ілюструють основні концепції економіки та організації агробізнесу, розглядають специфіку функціонування аграрних підприємств, їх організаційні форми та механізми управління. Використання інтерактивних методів навчання та практичних кейсів дозволить студентам поглибити свої знання та адаптувати їх до реальних умов ведення агробізнесу.

Дані методичні рекомендації служать не лише як навчальний посібник, але й як інструмент для самостійної роботи, що забезпечить студента необхідними знаннями і навичками для подальшого професійного розвитку в динамічній та конкурентній галузі агробізнесу.

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

спеціальність	не обмежено	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	не обмежено	факультет	економічних відносин та фінансів
освітній рівень	не обмежено	кафедра	глобальної економіки
телефон	0668674663	електронна пошта	vitalina.tiaxntusg@gmail.com vitalina.tiaxntusg@btu.kharkov.ua

ВИКЛАДАЧ

Антощенко Віталіна Володимирівна

Вища освіта – спеціальність «Економіка підприємства»

Науковий ступінь – доктор економічних наук, 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)»

Вчене звання - доцент кафедри глобальної економіки

Досвід роботи – 18 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 15 методичних розробок;
- досвід роботи у складі міжнародних проєктів, досвід викладання в Akademia WSB (WSB University) with its registered office in Dąbrowa Górnicza;
- співавторка 26 публікацій з агроінженерії (в тому числі, 3 публікації що індексуються у Scopus/WoS);
- учасниця наукових і методичних конференцій.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	є забезпечення достатнього рівня теоретичних знань і практичних навичок у здобувачів вищої освіти, необхідних для формування у майбутніх фахівців знань організаційних процесів щодо управління аграрним бізнесом та пріоритетних напрямків їх розвитку; вмінь, спрямованих на оволодіння методами наукового дослідження і обґрунтованого підходу до вирішення складних питань створення і ведення господарства в умовах ринку, на засадах приватної власності на землю і майно, вести господарську діяльність, з метою підвищення ефективності та прибутковості створеного бізнесу.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, імітаційний проєкт, презентація, дискусія.
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	знати: суть та особливості агропромислового виробництва, умов і механізмів виникнення та розвитку агропромислових формувань і продуктових підкомплексів / імітаційний командний проєкт, індивідуальні завдання
Обсяг і форми контролю	вміти: системно оцінювати діяльність агробізнесу на різних рівнях управління, аналізувати глибинні процеси агропромислової інтеграції, моделювати агропромислові формування, обґрунтовувати економічний механізм взаємовідносин галузей і підприємств в агробізнесі / імітаційний командний проєкт, індивідуальні завдання
Вимоги викладача	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 12 годин практичні заняття; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік
Умови зарахування	вчасне виконання завдань, активність, командна робота

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ФК13. Здатність організовувати роботу та забезпечувати адміністративне управління виробничими підрозділами, які здійснюють технічне забезпечення агропромислового виробництва відповідно до реалізації правових вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці; аналізувати показники техногенних та природних небезпек, а також планувати і виконувати відповідні захисні заходи. ФК14. Здатність здійснювати економічне обґрунтування доцільності застосування технологій та технічних засобів в агропромисловому виробництві, інженерно-технічних заходів з підтримання машинно-тракторного парку, фермської та іншої сільськогосподарської техніки в працездатному стані.	Програмні результати навчання	ПРН 1. Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання у професійній діяльності. ПРН 2. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності. ПРН 23. Аналізувати ринок продукції та сільськогосподарської техніки. Складати бізнес-плани виробництва сільськогосподарської продукції. Виконувати економічне обґрунтування технологічних процесів, технологій, матеріально-технічного забезпечення аграрного виробництва. Застосовувати методи управління проектами виробництва продукції рослинництва та тваринництва. ПРН 24. Організовувати виробничий процес підрозділів з технічного забезпечення агропромислових виробництв.
-------------	---	-------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)					
Модуль 1. РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ					
Лекція 1.	Теоретичні основи агробізнесу. Підприємство, як суб'єкт господарювання. Форми суспільної та просторової організації виробництва. Земельні фонди України.	ПЗ 1	Агропромисловий комплекс України та його інфраструктура	Самостійна робота	Сільське господарство як галузь національної економіки: суть, особливості, форми організації. Фактори, що визначають центральне місце сільського господарства в структурі агробізнесу. Валова і товарна продукція сільського господарства. Ринкові відносини в АПК. Зовнішнє середовище діяльності аграрних підприємств у ринковій економіці. Нагромадження в сільському господарстві і його джерела. Ресурси сільського господарства та інтенсифікація виробництва. Технологічний процес агропромислового виробництва. Міжгалузеві зв'язки, їх види та механізм поєднання. Якісні ознаки агропромислової інтеграції. Національний і регіональні агробізнес: поняття, відмінності. Критерії і показники оцінки ролі і місця агробізнесу в національній економіці.
Лекція 2.	Трудові ресурси сільського господарства. Необоротні та оборотні активи сільського господарства.	ПЗ 2	Агропромисловий комплекс України та його інфраструктура		
Лекція 3.	Теоретичні основи агробізнесу	ПЗ 3	Агропромисловий комплекс України та його інфраструктура		

Модуль 2. ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПОЛІПШЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ					
Лекція 4.	Собівартість і ціни на сільськогосподарську продукцію. Економічна ефективність сільськогосподарського виробництва.	ПЗ 4	Визначення розміру та структури операційних витрат на виробництві аграрної продукції; аналіз динаміки виробничих витрат та собівартості одиниці продукції; розрахунок розміру граничних витрат.	Самостійна робота	Поняття про інфраструктуру, її особливості та різновиди. Особливості функціонування та організаційні форми агросервісу. Якість товарної продукції, її фактори і резерви. Конкурентоспроможність товарної продукції. Поняття про продуктову структуру агробізнесу та продуктову вертикаль (підкомплекс). Господарський, економічний і противитратний механізми: суть, складові елементи, взаємозв'язок. Комплексоутворювальні пропорції та проблема управління в агробізнесі. Механізм планування в агробізнесі. Державний протекціонізм і економічні важелі управління агробізнесу.
Лекція 5.	Інновації та НТП. Інвестиції та капітальні вкладення.	ПЗ 5	Визначення та аналіз динаміки цін реалізації одиниці сільськогосподарської продукції аграрних підприємств. Визначення фінансових результатів від реалізації продукції і фінансово-економічної ефективності роботи підприємства.		
Лекція 6.	Державне регулювання і підтримка доходів сільськогосподарського виробництва.	ПЗ 6	Агроінновації. Бізнес-планування		
		ПЗ 6	Залік		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Антощенко В. В. Системи та механізми інноваційного розвитку підприємств галузі тваринництва в системі управління продовольчою безпекою Харків: Друкарня Мадрид. 2021 р. 340 с.
2. Економіка і організація агробізнесу. В. Г. Кудлай [Електронний ресурс] : Практикум. Київ : КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2020. 211с.
3. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник. Київ : КНЕУ, 2013. 779 с.
4. Ільчук М.М., Барановська О.Д., Ус С.І., Дмитрук М.І. Підприємництво та організація агробізнесу в регіонах: навч. посібн. Київ, НУБіП України, 2021. 416 с.
5. Аграрна економіка. У 2 томах. Том 2. Фермер. Професійний рівень/ Під ред. Хорст Лохнер, Йоханнес Бреккер. Університетська книга. 2014. 606с.
6. Калетнік Г.М., Гончарук І.В., Ємчик Т.В., Лутковська С.М. Аграрна політика та земельні відносини : підручник. Вінн. нац. аграр. ун-т. Вінниця: ВНАУ, 2020. 307 с.
7. Бізнес в аграрній сфері Grow up: Agro https://business.dia.gov.ua/education/biznes_v_ahrnarii_sferi_grow_up_agro

Методичне забезпечення

1. Антощенко В.В. ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АГРОБІЗНЕСУ: метод. вказівки до самостійного вивчення дисципліни здобувачами рівня вищої освіти перший (бакалаврський) денної та заочної форми навч. за спец. 208 «Агроінженерія» / ДБТУ; уклад.: В. В. Антощенко. Харків, 2023. 54 с.
2. Кравченко О.М., Антощенко В.В., Бабан Т.О. Економічне обґрунтування інженерних рішень: Навчально-методичний комплекс для практичних занять студентів технічних спеціальностей. Харків, ДБТУ, 2023. 54 с.
3. ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АГРОБІЗНЕСУ: методичні вказівки для поточного та підсумкового контролю знань дисципліни для здобувачів рівня вищої освіти перший (бакалаврський) денної та заочної форми навч. за спец. 208 «Агроінженерія» / ДБТУ; уклад.: В.В. Антощенко – Харків : [б. в.], 2024. – 30 с.
4. ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АГРОБІЗНЕСУ: метод. вказівки до практичних занять для здобувачів рівня вищої освіти перший (бакалаврський) спеціальності 208 «Агроінженерія» денної та заочної форм навчання/ Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад.: Антощенко В.В.. – Харків : [б. в.], 2024. – 100 с.
5. ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АГРОБІЗНЕСУ: курс лекцій для здобувачів рівня вищої освіти перший (бакалаврський) денної та заочної форми навчання за спеціальністю 208 «Агроінженерія» / В. В. Антощенко/ – Електрон. дані. – Х. : ДБТУ, 2024. – 128 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.

Постійні ціни 2021 року на продукцію сільського господарства

Назва продукції сільського господарства	Постійні ціни 2021 року	
Пшениця, вкл. тритикале (озима і яра)	637,73	, грн за ц
Кукурудза на зерно	613,91	, грн за ц
Ячмінь (озимий і ярий)	569,07	, грн за ц
Жито (озиме і яре)	451,83	, грн за ц
Овес	503,45	, грн за ц
Гречка	1759,70	, грн за ц
Сорго	631,40	, грн за ц
Просо	654,54	, грн за ц
Рис	900,92	, грн за ц
Зерно культур зернових інших, гібридів, сумішей колосових	524,80	, грн за ц
Квасоля сушена	4294,99	, грн за ц
Сочевиця сушена	3373,22	, грн за ц
Горох сушений	610,40	, грн за ц
Вика сушена (озима та яра)	1340,98	, грн за ц
Люпин солодкий і гіркий сушений	3071,33	, грн за ц
Боби культур зернобобових інших, сушені	805,96	, грн за ц
Боби сої	1552,47	, грн за ц
Насіння льону-кудряшу (олійного)	385,53	, грн за ц
Насіння льону-довгунцю	1214,70	, грн за ц
Насіння гірчиці	1905,41	, грн за ц
Насіння ріпаку озимого	1610,15	, грн за ц
Насіння кользи (ріпаку ярого)	1657,81	, грн за ц
Насіння соняшнику	1667,07	, грн за ц
Насіння ріцини	3160,69	, грн за ц
Насіння ріжію	5474,51	, грн за ц
Насіння маку олійного	5882,36	, грн за ц
Насіння конопель середньоросійських	396,21	, грн за ц
Насіння конопель південних	741,22	, грн за ц
Насіння культур олійних інших	2735,87	, грн за ц
Волокно льону-довгунцю необроблене	1117,54	, грн за ц
Волокно конопель	579,15	, грн за ц
Стебло конопель	167,47	, грн за ц
Культури прядивні інші	283,97	, грн за ц
Буряк цукровий фабричний	116,40	, грн за ц
Буряк цукровий маточний	102,20	, грн за ц

Насіння буряку цукрового	15598,60	, грн за ц
Прянощі необроблені	1782,15	, грн за ц
Рослини ефіроолійні	599,80	, грн за ц
Рослини лікарські	3260,05	, грн за ц
Тютюн необроблений	45101,64	, грн за ц
Махорка необроблена	7600,42	, грн за ц
Коріння цикорію	304,02	, грн за ц
Шишки хмелю	9622,63	, грн за ц
Картопля	286,42	, грн за ц
Культури овочеві закритого ґрунту	3025,07	, грн за ц
Капуста відкритого ґрунту	401,15	, грн за ц
Огірки та корнішони відкритого ґрунту	738,48	, грн за ц
Помідори відкритого ґрунту	703,77	, грн за ц
Гарбузи та кабачки столові відкритого ґрунту	320,46	, грн за ц
Часник відкритого ґрунту	4184,09	, грн за ц
Цибуля (ріпчаста та шалот) відкритого ґрунту	468,84	, грн за ц
Морква столова відкритого ґрунту	459,05	, грн за ц
Буряк столовий відкритого ґрунту	440,69	, грн за ц
Інші овочі відкритого ґрунту	1007,07	, грн за ц
Культури овочеві коренеплідні маточні	298,93	, грн за ц
Культури баштанні продовольчі	458,44	, грн за ц
Насіння культур овочевих	15546,30	, грн за ц
Насіння гороху зеленого	577,22	, грн за ц
Цибуля сіянка	983,76	, грн за ц
Насіння культур баштанних продовольчих	30575,85	, грн за ц
Гриби культивовані	2643,02	, грн за ц
Культури кормові коренеплідні	78,93	, грн за ц
Буряк цукровий кормовий	102,36	, грн за ц
Культури кормові баштанні	32,70	, грн за ц
Кукурудза кормова	53,62	, грн за ц
Сіно трав однорічних	147,25	, грн за ц
Сіно трав багаторічних	119,19	, грн за ц
Корм зелений, сінаж, силос, трав'яне борошно з трав однорічних та багаторічних	28,05	, грн за ц
Зелена маса трав однорічних та багаторічних на випас	15,98	, грн за ц
Сіно з сіножатей	80,24	, грн за ц
Корм зелений, сінаж, силос, трав'яне борошно з сіножатей	9,19	, грн за ц

Сіно з пасовищ культивованих	134,77	, грн за ц
Корм зелений, сінаж, силос, трав'яне борошно з пасовищ культивованих	35,48	, грн за ц
Культури кормові інші	34,66	, грн за ц
Насіння буряку кормового	11813,93	, грн за ц
Насіння культур кормових баштанних	5674,66	, грн за ц
Насіння трав однорічних	1279,28	, грн за ц
Насіння трав багаторічних	2879,95	, грн за ц
Коренеплоди кормові маточні	208,54	, грн за ц
Троянда відкритого та закритого ґрунту	14776,00	, грн за тис. шт
Гвоздика відкритого та закритого ґрунту	3647,71	, грн за тис. шт
Квіти зрізані та квіти в бутонах свіжі інші відкритого та закритого ґрунту	6197,55	, грн за тис. шт
Насіння квітів	94847,84	, грн за ц
Рослини в горщиках, ящиках, тощо	40246,11	, грн за тис. шт
Розсада культур овочевих і баштанних	1139,78	, грн за тис. шт
Розсада квітів	8716,37	, грн за тис. шт
Цибулини, бульби, кореневі бульби, бульбоцибулини квітів	5814,00	, грн за тис. шт
Саджанці квіткових насаджень	14759,23	, грн за тис. шт
Саджанці культур плодових	32599,89	, грн за тис. шт
Саджанці культур ягідних	12751,83	, грн за тис. шт
Саджанці винограду	26408,73	, грн за тис. шт
Черешки лаванди	629,18	, грн за тис. шт
Черешки хмелю	620,00	, грн за тис. шт
Саджанці насаджень декоративних	30460,36	, грн за тис. шт
Саджанці хмелю	235,94	, грн за тис. шт
Матеріал садивний інший	101,30	, грн за тис. шт
Плоди культур зерняткових	559,45	, грн за ц
Плоди культур кісточкових	835,43	, грн за ц
Плоди культур тропічних та субтропічних	4706,26	, грн за ц
Культури ягідні	4198,53	, грн за ц
Горіхи	2330,21	, грн за ц
Виноград	1269,30	, грн за ц
Площа закладки нових садів	8406,82	, грн за га
Площа молодих насаджень за рік	4968,42	, грн за га
Площа закладки ягідників	39188,86	, грн за га
Площа молодих ягідників за рік	22337,59	, грн за га
Площа закладки виноградників	31387,99	, грн за га
Площа молодих насаджень винограду за рік	17357,65	, грн за га
Площа закладки хмелю	35068,03	, грн за га

Площа молодих насаджень хмелю за рік	18589,89	, грн за га
Посіви люпину та інших бобових культур на зелене добриво	1633,09	, грн за га
Площа посіву озимих культур	3996,09	, грн за га
Площа зяблевої оранки ґрунту	1973,40	, грн за га
Солома та полова культур зернових	48,00	, грн за ц
Вирощування великої рогатої худоби	4206,67	, грн за ц
Вирощування свиней	3960,50	, грн за ц
Вирощування овець і кіз	4197,62	, грн за ц
Вирощування птиці свійської	3622,62	, грн за ц
М'ясо коней (у живій масі)	8111,98	, грн за ц
Вовна овець	5053,21	, грн за ц
Вовна кіз	5102,11	, грн за ц
Молоко великої рогатої худоби	847,10	, грн за ц
Молоко овече і козяче	1552,91	, грн за ц
Молоко кобиляче	2851,26	, грн за ц
Волос тварин	825,67	, грн за ц
Яйця птиці свійської в шкарлупі свіжі	1979,90	, грн за тис. шт
Приріст (зменшення) кількості кролів	97,14	, грн за голову
М'ясо кролів (у забійній масі)	6485,79	, грн за ц
Шкури кролів	8,53	, грн за шт
Приріст (зменшення) бджолосімей	2270,16	, грн за сім'ю
Мед	8178,60	, грн за ц
Віск	8804,13	, грн за ц
Кокони	15609,74	, грн за ц
Грена	14656,96	, грн за кг
Норки живі	855,50	, грн за голову
Лисиці живі	715,26	, грн за голову
Нутрії живі	292,35	, грн за голову
Песці живі	1013,58	, грн за голову
Тварини хутрові живі інші	539,67	, грн за голову
Шкури норок сирі	602,96	, грн за шт
Шкури ондатр сирі	147,24	, грн за шт
Шкури лисиць сирі	441,50	, грн за шт
Шкури нутрій сирі	119,18	, грн за шт
Шкури песців сирі	614,08	, грн за шт
Шкури тварин хутрових інших сирі	374,36	, грн за шт
Гній тварин сільськогосподарських і послід птиці свійської необроблені	6,37	, грн за ц

ЗАДАЧІ

1. Визначити обсяг валової продукції у постійних цінах 2021 року та поточних цінах сільськогосподарського підприємства, якщо відомі наступні дані. Вироблено озимої пшениці – 3630 ц, соняшника – 1240 ц, цукрового буряку – 1420 ц. Чистий дохід (виручка) від реалізації озимої пшениці – 2617,1 тис. грн, соняшника – 2558 тис. грн, цукрового буряку – 256,8 тис. грн.

2. Визначити валовий збір та рівень товарності соняшнику, якщо його урожайність – 22 ц, посівна площа – 450 га, реалізовано за межі підприємства – 7425 ц.

3. Визначити, як зміниться валова продукція сільськогосподарського підприємства у постійних цінах 2021 року, якщо у розрахунковому році виробництво ячменю збільшиться на 13 %, кукурудзи на зерно – на 35 %, а виробництво молока зменшиться на 24 % порівняно з базисним роком.

4. Визначити, як зміниться валова продукція сільськогосподарського підприємства у поточних цінах у розрахунковому році, якщо, порівняно з базисним роком, чистий дохід (виручка) від реалізації та кількість реалізованої продукції залишаться не змінними, а виробництво озимої пшениці збільшиться на 30 %, соняшнику – на 12 %, м'яса свиней – на 17 %, а виробництво ячменю та молока зменшиться відповідно на 11 та 16 %.

5. Визначити очікуваний обсяг валової та товарної продукції, якщо основна продукція виробничого підприємства у розрахунковому році має скласти 252000 тис. грн, послуги — 24800 тис. грн. Вартість вироблених напівфабрикатів становитиме 25400 тис. грн, з яких 50 % буде використано для власного виробництва. Обсяг незавершеного виробництва на кінець розрахункового року збільшиться на 13900 тис. грн. Залишки готової продукції на складі підприємства очікуються в розмірі: на початок розрахункового періоду — 38200 тис. грн, на кінець цього ж періоду — 13700 тис. грн. Вартість матеріальних витрат і сума амортизаційних відрахувань має скласти приблизно 55 % товарного випуску підприємства.

6. Визначити розмір валової й товарної продукції

підприємства у звітному році, якщо підприємство виготовило виробів А в кількості 200 одиниць, виробів Б — 300 одиниць. Ціна реалізації виробу А становить 18000 грн, а виробу Б — 25800 грн. Вартість послуг промислового характеру, наданих іншим підприємствам та організаціям, дорівнює 375000 грн. Залишок незавершеного виробництва на початок розрахункового року склав 750000 грн, а на кінець року — 530000 грн. Поряд з основною продукцією вироблено тару на суму 120000 грн, у тому числі для реалізації за межі підприємства вартістю 80000 грн.

7. Визначити структуру товарної продукції підприємства, якщо чистий дохід (виручка) від реалізації озимої пшениці — 240,5 тис. грн, ячменю ярого — 320,6 тис. грн, соняшнику — 120,8 тис. грн, молока — 280 тис. грн.

8. Розрахувати коефіцієнт спеціалізації, якщо питома вага озимої пшениці в загальному обсязі товарної продукції підприємства — 22,8 %, ячменю ярого — 18,4 %, соняшнику — 36,3 %, молока — 22,5 %.

9. Розрахувати коефіцієнт спеціалізації, якщо чистий дохід (виручка) від реалізації продукції сільського господарства дорівнює 18560 тис. грн, при чому питома вага продукції рослинництва — 58 %. Чистий дохід (виручка) від реалізації соняшника займає 47 % продукції рослинництва, озимої пшениці — 22 %, ячменю ярого — 31 %. Продукція тваринництва на підприємстві складається з молока та м'яса свиней, які відносяться між собою 3:2.

10. Визначити рівень освоєності та рівень розораності земель, якщо загальна земельна площа підприємства 1250 га, площа с.-г. угідь — 1100 га, площа ріллі — 950 га.

11. Розрахувати основні натуральні показники ефективності використання земельних ресурсів, якщо площа с.-г. угідь становить 1270 га, площа ріллі — 960 га; площа посіву зернових — 380 га, площа посіву соняшника — 125га; вироблено зерна — 12160 ц, соняшника — 2250 ц, молока — 9480 ц.

12. Розрахувати основні вартісні показники ефективності використання земельних ресурсів, якщо площа с.-г. угідь становить 1530 га, валова продукція підприємства — 12320 тис. грн, чистий дохід (виручка) від реалізації — 6240 тис. грн, чистий прибуток — 1240 тис. грн.

13. Визначити структуру сільськогосподарських угідь, якщо

сіножатей у господарстві 200 га, пасовищ – 500 га, ріллі – 4200 га, зернових культур – 2100 га, кормових культур – 1600 га, багаторічних насаджень – 100 га, загальна кормова площа – 2400 га.

14. Визначити структурні, натуральні та вартісні показники використання земельних ресурсів, якщо:

✓ загальна земельна площі, га	3000
✓ сільськогосподарських угідь, га	2500
із них ріллі, га	2400
✓ вироблено:	
молока, ц	10195
приросту живої маси усіх видів тварин, ц	1009
приросту живої маси свиней, ц	843
✓ вартість виробленої продукції, тис. грн	6460
✓ прибуток від реалізації продукції, тис. грн	400

15. Визначити грошову оцінку 1 га ріллі, якщо диференціальний рентний прибуток дорівнює 7,4 ц/га, абсолютний рентний прибуток – 1,6 ц/га, ціна реалізації 1 ц зерна – 640 грн, термін капіталізації сумарного рентного прибутку – 33 роки.

16. Визначити рівень продуктивності праці у звітному і розрахунковому роках та чисельність промислово-виробничого персоналу, очікувану в розрахунковому році, якщо середньооблікова чисельність промислово-виробничого персоналу на підприємстві у звітному році склала 250 чоловік, випуск товарної продукції — 12557 тис. грн. У розрахунковому році обсяг товарної продукції має становити 12680 тис. грн, а продуктивність праці підвищиться на 6 %.

17. Визначити загальну величину місячної заробітної плати робітника п'ятого розряду, якщо протягом розрахункового місяця він відпрацював 23 дні при тривалості робочої зміни 8 год. Запропоноване виробниче завдання виконано на 105 %. Погодинна тарифна ставка робітника п'ятого розряду дорівнює 54,6 грн. Встановлений розмір премії за виконання плану — 15 %, за кожний відсоток перевиконання плану — 1,5 % від тарифного заробітку.

18. Розрахувати річний фонд заробітної плати виробничого цеху підприємства, якщо протягом року має працювати 20 робітників четвертого розряду. Тарифна ставка робітника четвертого розряду становить 49,65 грн за годину. Річний фонд робочого часу 1 робітника складає 1815 год. Коефіцієнт виконання виробничих норм очікується 1,2.

19. Визначити загальну заробітну плату спеціаліста, якщо посадовий оклад спеціаліста дорівнює 7600 грн. за місяць. За нормальних умов господарювання спеціалісту нараховується премія, розмір якої становить 32 % від посадового окладу. У розрахунковому місяці спеціаліст відпрацював 23 робочих дні, 2 дні перебував у відрядженні та один день у відпустці без збереження заробітної плати.

20. На здійснення одного поточного ремонту у ремонтній майстерні сільськогосподарського підприємства затрачалося 120 хв. Після перегляду норм часу на здійснення поточного ремонту була встановлена норма 105 хв. Обчислити, на скільки відсотків знизилась трудомісткість і зросла продуктивність праці. Тривалість зміни 8 год.

21. Розрахувати розмір фондівіддачі за продукцією і прибутком у базовому та розрахунковому роках, якщо середньорічна вартість виробничих основних фондів підприємства дорівнює 12500 тис. грн, у базовому році обсяг виготовленої продукції досяг 950 т, оптова ціна становить 15000 грн/т, а рівень рентабельності реалізації продукції — 20 %. В розрахунковому році передбачається збільшити середньорічну вартість основних фондів на 3 % і випуск продукції на 10 %, витрати на виробництво зменшити на 2 %.

22. Визначити рівень фондомісткості продукції в базовому й розрахунковому роках; абсолютну та відносну зміни фондомісткості за рахунок динаміки обсягу реалізованої продукції та середньорічної вартості основних фондів, якщо відомі наступні дані. Вартість основних фондів підприємства на початок базового року становила 25860 тис. грн. З 1 травня того ж року введено в дію нових основних фондів на суму 4980 тис. грн, а з 1 жовтня виведено з експлуатації спрацьованих основних фондів на суму 6360 тис. грн. Рівень фондівіддачі в базовому році становив 5,12 грн. У розрахунковому році передбачається збільшити обсяг реалізованої продукції на 15 %, а середньорічну вартість основних фондів на 8 %.

23. Визначити обсяг випуску продукції і розмір прибутку в розрахунку на 1 грн вартості основних фондів, якщо виробничі основні фонди підприємства на початок розрахункового року становили 25229 тис. грн. У перших числах липня того ж року підприємство придбало нові основні фонди вартістю 2557 тис. грн,

а на початку листопада вивело з експлуатації фізично спрацьовані основні фонди вартістю 627 тис. грн. У розрахунковому році обсяг товарної продукції має становити 100760 тис.грн, а рівень рентабельності реалізації продукції — 12 %.

24. Розрахувати середньорічну вартість основних фондів, фондовіддачу і фондомісткість продукції, фондоозброєність праці підприємства, якщо на підприємстві вартість основних фондів на початок звітного року становила 45136 тис. грн. 3 1 травня того самого року виведено основних фондів на загальну суму 6235 тис. грн, а з 1 листопада введено в дію нових основних фондів вартістю 5450 тис. грн. Обсяг реалізованої продукції становив 49132 тис. грн, а загальна чисельність працівників — 250 чоловік.

25. Визначити норму амортизаційних відрахувань на придбане нове устаткування, балансова вартість якого становить 15500 тис. грн, ліквідаційна вартість прогнозується 5 % балансової вартості, термін експлуатації — 8 років.

26. Визначити методом прискореної амортизації основних фондів третьої групи щорічні суми амортизаційних відрахувань протягом 7 років їх експлуатації, якщо вартість основних фондів становить 30 млн грн. У разі застосування методу прискореної амортизації амортизаційні відрахування обчислюються у відсотках від балансової вартості за такими нормами по роках експлуатації основних фондів: 1-й — 15; 2-й — 30; 3-й — 20; 4-й — 15; 5-й — 10; 6-й, 7-й — 5.

27. Визначити коефіцієнти вибуття, росту та оновлення основних фондів, якщо вартість основних фондів на початок року – 50,0 млн.грн, на кінець року – 51,4млн.грн, надійшло за рік – 5,0 млн.грн, вибуло – 3,0 млн.грн.

28. Визначити фізичний знос обладнання за 3 роки у відсотковому і грошовому виразі при застосуванні податкового методу за такими даними: первісна вартість обладнання –50 тис. грн; річна норма амортизації – 40 %.

29. Визначити фізичний знос устаткування у відсотковому і грошовому виразі за такими даними: фактичний строк служби 5 роки; нормативний – 8 років; відновлена вартість 1280 тис. грн.

30. Визначити всі можливі показники ефективності використання основних фондів у звітному періоді, якщо на початок року вартість основних фондів становила 52,31млн.грн. На протязі року введено в дію обладнання – 2512 тис.грн, а виведено з

експлуатації основних фондів – 1501 тис.грн. Обсяг реалізованої продукції за рік склав 135,25 млн.грн; амортизаційні відрахування – 5086,21 тис.грн.

31. Визначити для наступного за звітним року потребу підприємства в оборотних коштах і можливе вивільнення цих коштів за рахунок планового прискорення їх оборотності, якщо у звітному році було реалізовано продукції на загальну суму 6200 тис. грн за наявності середньорічної суми оборотних коштів 4000 тис. грн. У наступному році передбачається збільшити обсяг реалізації на 8 %. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів має збільшитися на 20 %.

32. Визначити кількість оборотів і тривалість одного обороту оборотних коштів підприємства, якщо очікується, що в поточному році обсяг реалізованої продукції має становити 1000 млн грн, а середній залишок нормованих оборотних коштів — 125 млн грн.

33. Визначити рівень ефективності використання оборотних коштів підприємства за показником числа їх оборотів, якщо обсяг реалізації товарної продукції за два суміжні роки становив 125300 і 128400 грн, а середньорічна сума оборотних коштів дорівнювала відповідно 15370 та 15600 грн.

34. Визначити суму обороту, коефіцієнт оборотності оборотних активів, тривалість одного обороту, якщо на підприємстві доход (виручка) від реалізації продукції тваринництва за рік склав 50,0 млн грн, вартість переведеного в основне стадо молодняку – 2,4 млн грн, вартість тварин, вибракуваних з основного стада – 1,96 млн грн, середньорічний залишок оборотних активів – 40,0 млн грн.

35. Визначити рівень ефективності використання оборотних активів фірми за показником кількості їх оборотів, якщо обсяг реалізованої товарної продукції за 2 суміжні роки становив 255,3 та 259,4 тис.грн, а середньорічна сума оборотних коштів дорівнювала відповідно 50,5 та 55,7 тис.грн.

36. Розрахувати обсяг і собівартість реалізованої продукції підприємства на основі таких вихідних даних. У звітному році підприємство випустило 1000 виробів А і 3000 виробів Б. Ціна реалізації одного виробу відповідно 250 та 300 грн. Крім того, підприємство виготовило комплектуючих виробів на суму 125000 грн, з них 75000 грн для сторонніх замовників. Залишки

нереалізованої продукції на складі виробника становили на початок звітного періоду 10000 грн, а на кінець цього ж періоду — лише 2500 грн. Рівень рентабельності реалізації продукції виготовлювача – 20 %.

37. Визначити на підставі наведених нижче даних абсолютні величини прямих і непрямих витрат на виробництво продукції; виробничу та повну собівартість виготовлення однієї одиниці продукції; відсоткове співвідношення прямих і непрямих витрат у структурі повної собівартості, якщо прямі витрати складають приблизно половину позавиробничих витрат. У звітному році підприємство мало такі витрати на одиницю продукції, грн:

✓ сировина і матеріали, енергія технологічна	– 532,00;
✓ основна заробітна плата виробничих робітників	– 495,00;
✓ додаткова заробітна плата виробничих робітників	– 150,00;
✓ відрахування у фонд соціального страхування	– 250,25;
✓ витрати на утримання та експлуатацію обл-ння	– 400,00;
✓ покупні вироби і напівфабрикати	– 40,00;
✓ загальновиробничі витрати	– 70,60;
✓ загальногосподарські витрати	– 85,00;
✓ інші виробничі витрати	– 10,00;
✓ позавиробничі (комерційні) витрати	– 352,50

38. Скласти очікувану калькуляцію одиниці продукції, якщо, за попередніми розрахунками, витрати конструкційних матеріалів на одиницю виробу мають становити: сталі — 3,2кг; бронзи — 0,8 кг. Закупівельна ціна цих матеріалів відповідно 4980 і 20000 грн/т. Основна заробітна плата робітників – 55 грн, додаткова заробітна плата – 12 % від основної, а відрахування на соціальне страхування встановлені на рівні 37 % від основної та додаткової заробітної плати. Витрати на експлуатацію та утримання устаткування – 90 %, загально-виробничі витрати — 60 % від основної заробітної плати.

39. Визначити повну собівартість і відпускну ціну одиниці виробу, якщо на підприємстві продукуються вироби, на виготовлення одиниці яких витрачається 60 т чавуну. Закупівельна ціна останнього – 3550 грн/т. Технологічні відходи металу – 30 % від його маси. Основна заробітна плата в розрахунку на одиницю продукції – 30 грн, додаткова заробітна плата — 6 % від основної зарплати, а відрахування на соціальне страхування — 22 % від суми основної і додаткової заробітної плати. Загальновиробничі витрати по підприємству становлять 10000 тис. грн, загальногосподарські —

3500 тис. грн. Загальна сума заробітної плати основних виробничих робітників за відрядними розцінками складає 5000 тис. грн. Позавиробничі витрати передбачаються в розмірі 2 % від величини виробничої собівартості виробу. Очікуваний прибуток у розрахунку на одиницю продукції має дорівнювати 15 % від повної її собівартості.

40. Виробнича собівартість обладнання з очистки води становить 40,3 тис.грн. Витрати по реалізації за рік склали 101,5 тис.грн. Прибуток запланований в розмірі 14 %; річний план реалізації обладнання – 50 шт. Визначити планову ціну обладнання.

41. Визначити роздрібну ціну на 1 л олії соняшникову, якщо відомо, що виробнича собівартість 1 л олії – 30,5 грн, витрати на збут – 9,2 %, планова рентабельність – 13%, ПДВ – 20 %, націнка збутових організацій – 5%, націнка торговельних організацій – 12 %.

42. Встановлено регульовану роздрібну ціну на м'ясо свинини з ПДВ в розмірі 186,00 грн за 1 кг. Торговельна знижка, яка встановлюється державою, становить 7 %; повна собівартість м'яса – 148,2 грн/кг. Визначити регульовану оптову ціну підприємства, розмір прибутку з розрахунку на 1 кг та рівень рентабельності виробництва м'яса свинини.

43. Повна собівартість 1 літру вина (підакцизного товару) становить 132,30 грн; постачальникам за матеріальні ресурси при виробництві вина сплачено ПДВ у сумі 20,98 грн/л; рівень рентабельності виробництва вина – 27 %; надбавка до оптової ціни за пришвидшення реалізації – 20 %; ставка акцизного збору – 20 % до вільної відпускної ціни; торговельна надбавка – 22 % до вільної відпускної ціни з ПДВ. Визначити роздрібну ціну на 1 літру вина з урахуванням спеціальної надбавки.

44. Роздрібна ціна виробу — 150,24 грн, торговельна надбавка — 20 % ціни посередника, а його націнка — 5 % відпускної ціни виробника, ставка акцизного збору — 35 %, ПДВ — 20 %. Визначити прибуток у ціні виробника, якщо собівартість виробу становить 50 грн.

46. Відпускна ціна виробника 0,5 л горілки 40 % міцності дорівнює 50 грн, ставка акцизного збору —133,31 грн за 1 л 100 %-го спирту, ПДВ — 20 %. Собівартість виробу — 10,44 грн, ставка податку на прибуток —18 %. Визначити чистий прибуток підприємства і дохід держави від реалізації однієї пляшки горілки.

47. Контрактна вартість договору — 250 тис. дол. США, фактичні витрати з транспортування та страхування вантажу до митного кордону, що не ввійшли до контрактної ціни — 10 тис. дол., курс НБУ — 42 грн за 1 дол. США, мито — 20 %, митні збори — 25 дол., ставка акцизного збору — 50 %, ПДВ — 20 %. Визначити імпорتنу ціну (ціну придбання) товару.

48. Собівартість виробу — 400 грн, рентабельність — 20 %, ставка акцизного збору — 10 %, ПДВ — 20 %, торговельна надбавка — 30 %, роздрібна ціна — 1010 грн, прибуток у складі націнки посередника — 25 грн. Визначити витрати обігу посередника з реалізації одиниці продукції.

49. Розрахувати величину балансового прибутку підприємства на наступний рік, враховуючи такі очікувані показники, тис. грн.:

- ✓ обсяг продажу виробленої продукції — 34000;
- ✓ повні витрати на виробництво товарної продукції — 23000;
- ✓ залишки готової продукції на складах підприємства на початок і кінець розрахункового року відповідно 1000 і 500;
- ✓ витрати на реалізацію продукції — 250;
- ✓ дивіденди від придбаних акцій — 50;
- ✓ дохід від оренди майна підприємства — 125.

50. Розрахувати прибуток на 1 ц та рівень рентабельності, якщо вироблено молока — 340 ц, рівень товарності — 75 %, ціна реалізації — 1260 грн/ц, повна собівартість — 290,07 тис. грн.

51. Розрахувати прибуток на 1 га посівів соняшнику та прибуток на 1 гол., якщо відомі наступні дані. Вироблено соняшнику — 1480 ц, посівна площа — 55 га, ціна реалізації — 2490 грн/ц, повна собівартість — 1876 грн/ц. Вироблено молока — 1075 ц, поголів'я — 25 гол., ціна реалізації — 1085 грн/ц, повна собівартість — 856 грн/ц.

52. Розрахувати абсолютну величину чистого прибутку від комерційної діяльності підприємства та рентабельність товарообмінних операцій (за валовим і чистим прибутком), якщо відомі наступні дані. Підприємство здійснює свою комерційну діяльність, використовуючи товарообмінні (бартерні) операції. Зокрема, воно обмінює бензин на насіння соняшнику, організовує з нього виробництво олії і шроту та реалізовує ці продукти на зовнішньому й внутрішньому ринках. За розрахунковий рік підприємство організувало виробництво 1540 т соняшникової олії і

1433 т шроту. Валові витрати на виробництво олії та шроту склали 2739710 дол. США. Олія соняшникова йде на експорт у повному обсязі. Ціна реалізації 1 т олії — 1322,10 дол. США. Шрот реалізується на внутрішньому ринку сільським споживачам за ціною 158,5 дол. США за 1 т. Ставка податків дорівнює 18 % від одержаного валового прибутку.

53. Визначити ефективність виробництва льону довгунця при умові, що виробничі витрати на 1 га - 2450 грн, врожайність трести - 28 ц/га, врожайність насіння - 2,5ц/га, коефіцієнт заліку трести у волокно - 4,15, ціна реалізації волокна - 3520 грн/т, ціна реалізації насіння льону - 24669 грн/т.

54. Визначити ефективність виробництва соняшнику, якщо виробничі витрати на 1 га соняшника становлять 2550 грн, врожайність соняшнику 12 ц/га, реалізаційна на ціна - 26200 грн/т без ПДВ, товарність - 90%, на побічну продукцію (кошики соняшника) відносять 5 % виробничих витрат, витрати по реалізації становлять 200 грн/т.

55. Визначити вартість продукції переробки 1 т насіння соняшнику, якщо вихід олії становить 46%, шроту - 36%, ціна на олію нерафіновану 1800 грн/т, шрот - 550 грн/т.

56. Визначити ефективність переробки насіння соняшнику, якщо закупівельна ціна насіння соняшнику становить 620 грн/т без ПДВ, вартість переробки насіння - 180 грн/т, вихід олії становить 46%, шроту - 36%, ціна на олію нерафіновану 55000 грн/т з ПДВ, шрот - 8550 грн/т з ПДВ.

57. Визначити точку беззбитковості виробництва на підприємстві, використовуючи таку інформацію. Виробнича потужність підприємства, яке виробляє один вид продукції, становить 650 тис. одиниць на рік, а надходження від реалізації виробів — 10,6 млн грн. Постійні витрати на виробництво складають 4900 тис. грн, змінні витрати — 5,36 млн грн.

58. Розрахувати точку беззбитковості виробництва та додатковий розмір прибутку, який одержить підприємство за умови скорочення змінних витрат на 10 % і постійних витрат на 20 тис. грн, якщо відомі наступні дані. Поточний обсяг реалізації продукції може дорівнювати 15000 од., ціна реалізації одиниці продукції — 150 грн. Змінні витрати в розрахунку на одиницю продукції — 60 грн, а постійні витрати на весь річний випуск продукції — 400 тис. грн.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Предметом навчальної дисципліни «Економіка та організація агробізнесу» є:

- а) валютні відносини;
- б) економічні, організаційні та управлінські аспекти агробізнесу;
- в) шляхи забезпечення повної зайнятості ресурсів в економіці;
- г) грошово-кредитна політика.

1. Об'єктом вивчення навчальної дисципліни «Економіка та організація агробізнесу» є:

- а) міжбюджетні відносини;
- б) грошово-кредитні відносини;
- в) діяльність підприємства як первинної ланки економічної системи;
- г) валютна політика.

2. Основні джерела вивчення дисципліни «Економіка та організація агробізнесу»:

- а) Конституція України та інші законодавчо-нормативні акти, що регулюють економічні відносини;
- б) офіційні статистичні дані та матеріали звітності підприємств;
- в) навчальна та спеціальна наукова література, наукові статті в періодичних виданнях;
- г) усі відповіді правильні.

3. Термін «економіка» дослівно з грецької означає:

- а) закони (порядок) господарювання;
- б) використання ресурсів;
- в) управління господарством;
- г) пізнання закономірностей.

4. Підприємництво – це:

- а) самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами

господарювання з метою досягнення економічних і соціальних результатів та отримання прибутку;

б) економічно самостійна ланка виробничої сфери народного господарства, що виробляє продукцію;

в) операційна, фінансова та інвестиційна діяльність виробничих підрозділів, які розташовані на спільній території;

г) діяльність з перепродажу виробленої іншими продукції.

5. Визначення, яке найбільш точно характеризує економічну сутність підприємства:

а) систематична діяльність господарюючих суб'єктів з виробництва продукції, яка здійснюється на власний ризик з метою одержання прибутку;

б) самостійний суб'єкт господарювання, який має права юридичної особи і здійснює систематичну діяльність (виробничу, торговельну, науково-дослідну та іншу господарську діяльність) з метою задоволення суспільних та особистих потреб;

в) сукупність виробничих підрозділів, які розташовані на спільній території;

г) організація, яка має власні основні фонди.

6. Метою функціонування підприємства на ринку є:

а) задоволення суспільних потреб у певних видах продукції та одержання прибутку;

б) насичення ринку певним видом продукції у максимально можливих обсягах;

в) отримання максимального виручки;

г) зменшення безробіття.

7. Залежно від форми власності в Україні виділяють такі види підприємств:

а) приватні та державні;

б) приватні, колективні, комунальні, державні, підприємства, засновані на змішаній власності;

в) приватні, державні, кооперативні, комунальні;

г) приватні, акціонерні, державні, спільні.

8. Акціонерне товариство – це:

- а) товариство, що має статутний фонд поділений на частки та учасники товариства несуть відповідальність за зобов'язаннями в межах своїх вкладів;
- б) товариство, статутний фонд якого поділений на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, яке несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків у межах вартості акцій, що їм належать;
- в) товариство, в якому учасники несуть додаткову солідарну відповідальність за зобов'язаннями усім своїм майном;
- г) товариство, статутний фонд якого поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і яке несе відповідальність за своїми зобов'язаннями власним та залученим майном.

9. Товариство з обмеженою відповідальністю – це:

- а) товариство, що має статутний фонд поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, а учасники товариства несуть відповідальність за зобов'язаннями в межах своїх вкладів;
- б) товариство, що має статутний фонд поділений на визначену кількість акцій – однакової номінальної вартості;
- в) господарське товариство, статутний фонд якого поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, крім того несе повну відповідальність за своїми зобов'язаннями;
- г) правильна відповідь відсутня.

10. Учасники товариства з обмеженою відповідальністю за зобов'язаннями товариства відповідають:

- а) у межах належних їм акцій;
- б) у межах належних їм внесків;

- в) у межах належних їм внесків, а за потребою і власним майном;
- г) усім належним їм майном.

11. Суб'єктами мікросередовища підприємства є:

- а) споживачі його продукції;
- б) постачальники необхідних для виробництва ресурсів;
- в) фінансово-кредитні установи;
- г) всі відповіді правильні.

12. Планування діяльності підприємства – це:

- а) аналіз недоліків діяльності підприємства порівняно з іншими підприємствами цієї самої галузі;
- б) процес визначення цілей підприємства, заходів та термінів їх досягнення;
- в) розрахунок прибутковості виробництва;
- г) порівняння основних показників його розвитку у звітному і базисному періодах.

13. Прогнозування діяльності підприємства передбачає:

- а) вирішення ключових цілей підприємства;
- б) проектування моделі зовнішнього середовища підприємства;
- в) адаптацію до мінливих умов середовища;
- г) ймовірне оцінювання майбутнього стану підприємства та його середовища.

14. Фермерське господарство є юридичною особою:

- а) ні, оскільки має сімейний тип ведення бізнесу;
- б) так, оскільки відповідає вимогам чинного законодавства щодо юридичних осіб;
- в) ні, оскільки не належить до жодної організаційно-правової форми підприємств;
- г) ні, оскільки має малі розміри.

15. Виробничий напрям підприємства – це:

- а) якісна характеристика спеціалізації, яка визначається за допомогою словесної формули;
- б) переважний розвиток однієї чи декількох галузей;
- в) структура виручки від реалізації продукції;
- г) питома вага окремого виду продукції у загальній виручці від реалізації.

16. Типи відтворення, які не розглядається в економічній науці:

- а) звужений;
- б) нульовий;
- в) простий;
- г) розширений.

17. Показники, за якими оцінюють розмір підприємства, - це:

- а) середньорічна чисельність працівників та розмір річного прибутку;
- б) середньорічна вартість активів підприємства та розмір річного доходу (виручки) від реалізації продукції;
- в) річний розмір доходу та середньорічна чисельність працівників;
- г) розмір статутного капіталу.

18. Інтенсифікація – це:

- а) відсоткове відношення прибутку до суми матеріально-грошових затрат, пов'язаних з виробництвом продукції;
- б) процес додаткового вкладення виробничих ресурсів з метою підвищення віддачі від них;
- в) процес поступового перенесення вартості основних засобів на вироблену продукцію;
- г) система організаційно-правових та фінансово-економічних заходів, що спрямовані на запобігання банкрутству підприємства.

19. Виробнича структура підприємства — це:

- а) склад ланок, бригад, виробництв та інших виробничих підрозділів підприємства і взаємозв'язки між ними;
- б) структура працівників основного виробництва за розрядами;
- в) склад матеріально-технічного забезпечення виробництва;
- г) сукупність управлінських органів виробництва.

20. Основою організації оплати праці на підприємстві є:

- а) тарифна ставка;
- б) тарифна сітка;
- в) тарифна система;
- г) правильна відповідь відсутня.

21. До трудових ресурсів підприємства відносять:

- а) частина працездатного населення, що за своїми віковими даними відповідає вимогам стосовно зайнятості у певній сфері діяльності;
- б) сукупність робітників різних професійно-кваліфікаційних груп, які зайняті на підприємстві та входять до його спискового складу;
- в) працездатне населення, діяльність якого спрямована на створення продукту;
- г) сукупність керівників підприємства, що зайняті у виробництві продукції.

22. Трудовий потенціал підприємства – це:

- а) можливий обсяг виробництва продукції за повної зайнятості трудових ресурсів підприємства;
- б) резерв сільської робочої сили;
- в) потенціал усієї сукупності працівників підприємства з урахуванням їх якісних та кількісних характеристик;
- г) чисельність працівників, які можуть бути залучені у виробництво на певному підприємстві.

23. Категорії працівників, які виділяють за характером функцій, - це:

- а) керівники та фахівці;
- б) робітники та службовці;
- в) керівники та робітники;
- г) керівники, фахівці, робітники та службовці.

24. Мотивація працівників – це:

- а) сукупність мотивів і стимулів до оптимізації витрат робочого часу;
- б) сукупність прогресивних форм праці;
- в) процес заощадження ресурсів підприємства;
- г) сукупність заходів, що стимулюють працівників до досягнення певних цілей.

25. Номінальна заробітна плата – це:

- а) грошова сума, яку одержує працівник за виконану роботу;
- б) законодавчо зафіксовані тарифні розцінки і тарифні ставки;
- в) мінімальний розмір заробітної плати, що має місце на підприємстві в певному періоді;
- г) грошовий еквівалент матеріальних благ, які може придбати працівник.

26. Реальна заробітна плата – це:

- а) сума основної і додаткової заробітної плати працівника;
- б) кількість товарів і послуг, які може придбати працівник за номінальну заробітну плату;
- в) сума основної заробітної плати і виплат за преміальними та іншими мотиваційними системами;
- г) співвідношення між рівнем заробітної плати працівника в базовому і звітному періодах.

27. Основна заробітна плата працівника – це:

- а) виплати працівникові з фонду матеріального заохочення за досягнення підприємством високих кінцевих результатів роботи;
- б) розмір оплати праці, який визначається тарифними ставками, відрядними розцінками, посадовими окладами;

- в) розмір нарахованої заробітної плати;
- г) доплати понад тарифні ставки.

28. Амортизація основних засобів – це:

- а) вартість реалізації зношених і знятих з виробництва основних засобів;
- б) процес поступового перенесення вартості основних засобів на вартість виробленої продукції;
- в) сума, за якою може бути здійснений обмін активу, або оплата зобов'язань як результат операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами;
- г) процес швидкого перенесення вартості основних засобів на створювану продукцію.

29. До необоротних активів відносять ресурси у такій формі:

- а) матеріальна;
- б) нематеріальна;
- в) фінансова;
- г) усі відповіді правильні.

30. Нематеріальні активи – це:

- а) предмети праці, які не мають матеріальної форми і цілком споживаються у процесі виробництва;
- б) активи, які не мають матеріальної форми, можуть бути ідентифіковані та використовуються підприємством більше одного року з метою отримання економічних вигод;
- в) активи підприємства, які призначені для споживання або реалізації впродовж фінансового року або операційного циклу;
- г) оборотні активи підприємства, які використовуються з метою отримання прибутку.

31. Основні засоби підприємства – це:

- а) засоби праці, виражені у вартісній формі, які використовуються у багатьох виробничих циклах, зберігають при цьому натуральну форму;
- б) активи, які не мають матеріальної форми, можуть бути ідентифіковані та використовуються підприємством більше одного року;
- в) активи підприємства, які призначені для споживання або реалізації впродовж фінансового року або операційного циклу;
- г) фонди, що обслуговують процес виробництва (готова продукція, товари, грошові кошти та їх еквіваленти).

32. Фондовіддача – це:

- а) вартість основних фондів з розрахунку на одного середньорічного працівника;
- б) вартість валової продукції у розрахунку на 1 грн вартості основних фондів;
- в) відношення вартості основних фондів до вартості валової продукції;
- г) добуток вартості валової продукції на вартість основних фондів.

33. Види зносу основних засобів:

- а) фактичний та фізичний;
- б) фізичний та моральний;
- в) моральний та справедливий;
- г) натуральний та моральний.

34. Фонди обігу – це:

- а) фонди, що обслуговують процес виробництва;
- б) засоби праці, які не беруть безпосередньої участі у виробничому процесі;
- в) предмети праці, які цілком споживаються у кожному виробничому циклі;

г) активи, які не мають матеріальної форми, можуть бути ідентифіковані та використовуються підприємством більше одного року.

35. Оборотні виробничі засоби – це:

- а) засоби праці, виражені у вартісній формі, які використовуються у багатьох виробничих циклах;
- б) фонди, що обслуговують процес виробництва;
- в) засоби праці, які призначені для споживання або реалізації впродовж фінансового року;
- г) предмети праці, які цілком споживаються у кожному виробничому циклі, змінюють свою натуральну форму і цілком переносять свою вартість на продукт, що виробляється.

36. Оборотні активи – це:

- а) активи підприємства, строк корисної експлуатації яких перевищує 12 місяців;
- б) активи підприємства, які призначені для споживання або реалізації впродовж фінансового року або операційного циклу;
- в) засоби праці, виражені у вартісній формі, які зберігають свою натуральну форму і поступово переносять свою вартість на готовий продукт;
- г) засоби праці, що обслуговують процес виробництва.

37. Витрати виробництва – це:

- а) сукупні витрати живої та уречевленої праці на виробництво певного виду продукції;
- б) спожиті в процесі виробництва продукції (товарів, робіт, послуг) виробничі фонди підприємства;
- в) сукупність поточних витрат, виражених у грошовій формі, які показують, скільки коштуватиме конкретному підприємству виробництво і реалізація одиниці продукції;
- г) усі відповіді правильні.

38. До операційних (поточних) витрат підприємства відносять:

- а) спожиті в процесі виробництва продукції виробничі фонди підприємства;
- б) капіталовкладення підприємств, фірм, компаній;
- в) витрати операційної діяльності підприємства, пов'язаної з виробництвом та реалізацією продукції, яка забезпечує основну частку його доходу;
- г) витрати живої та уречевленої праці, які пов'язані з організацією виробництва та управлінням підприємством.

39. Повна собівартість одиниці продукції – це:

- а) витрати, пов'язані з виробництвом та реалізацією одиниці продукції;
- б) витрати, пов'язані з виробництвом одиниці продукції;
- в) відношення загальної суми витрат на реалізацію продукції до кількості реалізованої продукції;
- г) витрати, пов'язані з організацією та управлінням виробничим процесом.

40. Одиниці виміру, в яких вимірюється собівартість продукції:

- а) натуральні;
- б) вагові;
- в) структурні;
- г) грошові.

41. Найбільш повне визначення ціноутворення, - це:

- а) процес встановлення цін;
- б) процес управління ціною продукції з метою забезпечення збуту;
- в) складова комплексу маркетингу, яка охоплює встановлення цін на товари;
- г) процес обґрунтування, затвердження та перегляду цін і тарифів, визначення їх рівня та структури.

42. Основні елементи ціни:

- а) витрати на виробництво та збут продукції;
- б) собівартість та прибуток;
- в) прибуток та податок на додану вартість;
- г) собівартість та торговельна надбавка.

43. Функції, які виконує ціна:

- а) обліково-вимірювальну та розподільчу;
- б) стимулювальну, регулювальну, обліково-вимірювальну та розподільчу;
- в) соціальну та економічну;
- г) соціальну, регулювальну та стимулювальну.

44. Валовий прибуток – це:

- а) різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та виробничою собівартістю реалізованої продукції;
- б) прибуток, що надходить у розпорядження підприємства після сплати податку на прибуток;
- в) загальна сума доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) підприємства;
- г) чистий прибуток за мінусом податку на прибуток.

45. Чистий прибуток – це:

- а) валовий дохід підприємства за мінусом суми податку на прибуток;
- б) валовий прибуток підприємства за мінусом ПДВ;
- в) загальна сума доходу від реалізації продукції підприємства;
- г) прибуток, що надходить у розпорядження підприємства, після сплати податку на прибуток.

46. Рівень рентабельності – це:

- а) відсоткове відношення прибутку до суми затрат на виробництво і реалізацію продукції;
- б) відношення виручки від реалізації продукції до повної собівартості певної продукції;

- в) різниця між масою прибутку та середньорічною балансовою вартістю необоротних та оборотних активів підприємства;
- г) добуток прибутку та кількості реалізованої продукції.

47. Норма прибутку – це:

- а) відношення виручки від реалізації продукції до середньорічної вартості необоротних та оборотних активів підприємства;
- б) відсоткове відношення маси прибутку до середньорічної балансової вартості необоротних та оборотних активів підприємства;
- в) відсоткове відношення прибутку до суми матеріально-грошових затрат, пов'язаних з виробництвом і реалізацією продукції;
- г) добуток прибутку на середньорічну чисельність працівників підприємства.

48. Економічний зміст рівня рентабельності:

- а) показує, скільки отримано доходу на кожну вкладену гривню;
- б) показує, скільки отримано відсотків чистого доходу;
- в) показує, скільки прибутку отримано на кожну грошову одиницю витрат;
- г) показує, скільки потрібно здійснити витрат на кожну гривню чистого прибутку.

49. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначається як:

- а) розмір грошових коштів, отриманих від виробничої, комерційної, посередницької чи іншої діяльності за вирахуванням податків з продажу (податку на додану вартість, акцизного податку тощо);
- б) загальна сума доходу від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій,

матеріальній або нематеріальній формах як на території України, так і за її межами;

в) сума будь-яких витрат у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах;

г) балансовий дохід, скоригований на різницю інших операційних доходів та операційних витрат.

50. Рентабельність окремого виду продукції розраховується як:

а) відсоткове відношення прибутку від реалізації одиниці продукції до повної її собівартості;

б) добуток прибутку від реалізації одиниці продукції на кількість реалізованої продукції;

в) різниця між ціною реалізації та маржинальним прибутком;

г) відсоткове відношення прибутку від реалізації одиниці продукції до загальної суми витрат по підприємству.

51. Під якістю продукції розуміють:

а) задоволення певної потреби споживачів за рахунок певних властивостей продукції;

б) сукупність властивостей продукції, які зумовлюють її здатність задовольняти потреби споживачів відповідно до її призначення;

в) кількісні ознаки однієї чи декількох властивостей продукції, що характеризують її якість;

г) комплекс характеристик продукту праці, які визначають його корисність.

52. Конкурентоспроможність продукції – це:

а) сукупність споживчих та вартісних властивостей товару, які забезпечують його переваги порівняно з товарами конкурентів;

б) здатність економіки однієї держави конкурувати з економікою інших держав за рівнем ефективності використання національних ресурсів;

- в) відповідність товару вимогам ринку, можливість збуту його на конкурентному ринку, зниження собівартості продукції;
- г) найважливіші довгострокові дії підприємства щодо забезпечення конкурентних переваг.

53. Основна заробітна плата – це:

- а) винагорода за працю понад установлені норми, за трудові успіхи, за особливі умови праці;
- б) виплати у формі винагород за підсумками роботи за рік, премії за спеціальними системами і положеннями, компенсаційні та інші грошові виплати, які не передбачені чинним законодавством;
- в) винагорода за виконану працю відповідно до встановлених норм праці (норми часу, виробітку, обслуговування, посадові обов'язки);
- г) співвідношення окремих складових заробітної плати в загальному її обсязі.

54. Абревіатура МОП розшифровується як:

- а) Міжнародна організація праці;
- б) Міжнародна організація підприємців;
- в) Міжнародна одиниця праці;
- г) Міжнародний орган працевлаштування.

55. Найбільш повне визначення терміну «інвестиції» – це:

- а) сукупність практичних дій щодо реалізації інвестицій;
- б) всі види майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою одержання економічного, соціального, політичного, екологічного ефектів;
- в) вкладання в об'єкти підприємницької діяльності майнових активів з метою отримання прибутку;
- г) грошовий вираз матеріальних та нематеріальних активів підприємства.

56. Інвестиційна діяльність підприємства означає:

- а) практичні дії підприємців з пошуку потенційних інвесторів;
- б) вивчення можливостей одержання кредитів з метою розширення виробництва;
- в) сукупність практичних дій щодо максимізації прибутку підприємства;
- г) сукупність практичних дій підприємства щодо реалізації інвестицій.

57. До власних джерел інвестиційних ресурсів відносять:

- а) прибуток підприємства;
- б) кредити банку;
- в) кошти отримані від емісії облігацій;
- г) бюджетний кредит.

58. Під інвестиційними ресурсами підприємства розуміють:

- а) валові доходи від інвестицій;
- б) чистий грошовий потік (cash flow);
- в) всі види грошових та інших активів, що залучаються для здійснення вкладень в об'єкти інвестування;
- г) залишок грошових коштів на банківському рахунку.

59. Інновації – це:

- а) новостворені підприємства;
- б) новостворені або удосконалені технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери;
- в) прибутковий інвестиційний проект;
- г) придбані підприємством основні засоби.

60. За формою реалізації виділяють такі види інновацій:

- а) у формі продукту та у формі процесу;
- б) у грошовій та натуральній формі;

- в) у товарній та нетоварній формі;
- г) у матеріальній та нематеріальній формі.

61. Простіша схема інноваційного процесу передбачає таку послідовність:

- а) новація, нововведення, інноваційна ідея, інновація;
- б) інновація, інноваційна ідея, новація, нововведення;
- в) інноваційна ідея, новація, нововведення, інновація;
- г) нововведення, інновація, інноваційна ідея, новація.

62. Проміжок часу від зародження ідеї до створення, поширення та використання нововведення називається:

- а) дифузія інновації;
- б) інвестиція в інновацію;
- в) інноваційна інвестиція;
- г) життєвий цикл інновації.

63. Реструктуризація підприємства – це:

- а) комплекс організаційно-господарських, фінансово-економічних, правових та інших заходів, спрямованих на реорганізацію підприємства, що сприятиме його фінансовому оздоровленню, збільшенню обсягів випуску конкурентоспроможної продукції, підвищенню ефективності виробництва та задоволення вимог кредиторів;
- б) система організаційно-правових, фінансово-економічних заходів, що спрямовані на запобігання банкрутству підприємства за його неплатоспроможності;
- в) система структурних змін на підприємстві з метою збільшення частки на ринку;
- г) фінансове оздоровлення підприємства.

64. Найбільш повне визначення санації підприємства - це:

- а) система заходів щодо оголошення підприємства-боржника банкрутом і його ліквідації;

- б) система організаційно-правових, фінансово-економічних заходів, що спрямовані на запобігання банкрутству підприємства за рахунок фінансового оздоровлення та відновлення прибутковості;
- в) комплекс заходів з поліпшення результативності функціонування підприємства;
- г) система заходів щодо збільшення обсягів виробництва конкурентоздатної продукції.

65. Банкрутство підприємства – це:

- а) визнана господарським судом нездатність боржника відновити платоспроможність і задовольнити вимоги кредиторів не інакше, як через процедуру ліквідації;
- б) визнана вищим керівництвом підприємства неспроможність вести виробничо-господарську діяльність;
- в) визнана кредиторами нездатність підприємства розрахуватися із своїми боргами;
- г) визнана господарським судом нездатність підприємства отримувати прибуток.

66. Суб'єктом банкрутства може бути:

- а) фізична особа, яка неспроможна своєчасно сплатити податки;
- б) фізична особа, неспроможність якої виконати свої грошові зобов'язання встановлено керівництвом;
- в) юридична особа, неспроможна вчасно сплатити податки;
- г) боржник, неспроможність якого виконати свої грошові зобов'язання встановлено господарським судом.

67. Визнати підприємство банкрутом має право:

- а) кредитори;
- б) господарський суд;
- в) контрагенти;
- г) працівники підприємства.

68. Закон, яким регулюється механізм банкрутства і ліквідації підприємства в Україні, – це:

- а) Закон України «Про підприємства в Україні»;
- б) Закон України «Про підприємництво»;
- в) Закон України «Про господарські товариства»;
- г) Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

69. Види ліквідації підприємства за юридичними підставами:

- а) розподільча та почергова;
- б) добровільна та примусова;
- в) термінована і термінова;
- г) реальна та умовна.

70. Економічна безпека підприємства (фірми) – це:

- а) стан економіки, який забезпечує достатній рівень соціального, політичного та оборонного існування і прогресивного розвитку суспільства;
- б) заходи із захисту кадрового потенціалу підприємства від прямих або непрямих економічних загроз;
- в) стан захищеності життєво важливих інтересів підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз, який формується адміністрацією і колективом підприємства шляхом реалізації системи заходів правового, економічного, організаційного, інженерно-технічного і соціально-психологічного характеру;
- г) стан захищеності життєво важливих інтересів підприємства від зовнішніх загроз.

71. Під економічною загрозою розуміють:

- а) потенційну подію, настання якої може призвести до зниження або повної втрати прибутку;
- б) рівень витрат, який виражається можливістю не досягти поставленої мети;
- в) процес виявлення потенційних економічних загроз і розробка адекватної системи заходів протидії;

г) потенційна подія, настання якої не може призвести до руйнування підприємства.

72. Форма суспільного поділу праці, що виражається в переважному виробництві окремих видів продукції, або виконанні окремої стадії виробництва готового продукту, – це:

- а) концентрація;
- б) інтернаціоналізація;
- в) спеціалізація;
- г) інтеграція.

73. До основних ресурсів виробничої діяльності підприємства відносять:

- а) матеріальні та фінансові;
- б) трудові та земельні;
- в) інформаційно-інтелектуальні;
- г) усі відповіді правильні.

74. Затрати праці поділяють на:

- а) прямі та непрямі;
- б) прямі та опосередковані;
- в) постійні та сезонні;
- г) постійні та змінні.

75. Сукупність умов і факторів, які впливають на розвиток підприємства, зумовлюють необхідність своєчасного прийняття рішень, спрямованих на пристосування до них, – це:

- а) середовище функціонування підприємства;;
- б) економічний механізм;
- в) найближчі конкуренти;
- г) інноваційно-інвестиційне середовище.

76. Система стимулів, які спонукають людину використовувати свої здібності для досягнення найвищих результатів праці, – це:

- а) стимулювання;
- б) маневрування;
- в) спонукання;
- г) мотивація.

77. Активи виробництва, що використовуються протягом одного виробничого циклу, переносять свою вартість на знову створений продукт – це:

- а) оборотні активи;
- б) основні засоби;
- в) зношені основні засоби;
- г) трудові ресурси.

78. Валова продукція – це:

- а) продукція, яка призначена для реалізації;
- б) продукція, що вироблена, включаючи незавершене виробництво;
- в) продукція, яка буде вироблена в наступному році;
- г) показник, що характеризує обсяг виробленої підприємством продукції за певний проміжок часу у вартісній формі.

79. Показником економічної ефективності використання землі є:

- а) урожайність сільськогосподарських культур;
- б) фондоозброєність;
- в) фондозабезпеченість;
- г) матеріаломісткість.

80. Сукупність робітників різних професійно-кваліфікаційних груп, які зайняті на підприємстві і входять до його спискового складу, – це:

- а) керівники та фахівці;
- б) персонал підприємства;
- в) кадри підприємства;
- г) трудовий потенціал.

81. До категорії «службовець» відносять працівників, які:

- а) займаються інженерно-технічними, економічними й іншими роботами;
- б) обіймають посади керівників структурних підрозділів;
- в) зайняті безпосередньо в процесі виробництва та надання матеріальних благ;
- г) здійснюють підготовку й оформлення документації, облік і контроль, господарське обслуговування.

82. Професія – це:

- а) різновид економічної діяльності у межах спеціальності;
- б) різновид активної діяльності у межах кваліфікації;
- в) різновид трудової діяльності у межах конкретного підприємства;
- г) вид трудової діяльності, здійснення якої потребує певних теоретичних знань та практичних навичок.

83. Витрати, які поділяються за ступенем впливу обсягу виробництва на їх розмір (обсяг):

- а) прямі, непрямі;
- б) постійні, змінні;
- в) поточні, довгострокові, одноразові;
- г) продуктивні, непродуктивні.

84. Правильне визначення операційної діяльності – це:

- а) операції, пов'язані тільки з виробництвом продукції (товарів, робіт, послуг), які є визначальною метою створення суб'єкта господарювання;
- б) основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю;
- в) діяльність, яка призводить до змін розміру та складу власного і позикового капіталу підприємства;
- г) придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів.

85. Ціни, що використовуються для оцінювання динаміки виробництва валової продукції, – це:

- а) кошторисні;
- б) комісійні;
- в) постійні;
- г) заставні.

86. Засоби праці, які мають вартість, функціонують у виробничому процесі тривалий час, не змінюючи за цього своїх форм і розмірів, а свою вартість переносять на вартість готової продукції поступово, шляхом амортизаційних відрахувань, – це:

- а) оборотні активи;
- б) основні засоби;
- в) засоби та предмети праці;
- г) предмети праці.

87. Об'єкт, який належить до нематеріальних активів - це:

- а) інвентарна тара;
- б) бібліотечні фонди;
- в) права користування майном;
- г) довгострокові біологічні активи.

88. До роздрібної ціни реалізації продукції входить:

- а) сума повної собівартості та податку на доходи фізичних осіб;
- б) дохід та собівартість;
- в) повна собівартість, прибуток та податок на додану вартість;
- г) маржинальний дохід та прибуток на додану вартість.

89. До установчих документів господарського товариства відносять:

- а) засновницький договір та статут;
- б) тільки статут;
- в) тільки засновницький договір;

г) колективний договір.

90. Ефективність виробництва – це така його характеристика, яка відображає:

- а) співвідношення результатів та затрат;
- б) забезпеченість ресурсами виробництва;
- в) обсяги виробничої діяльності;
- г) співвідношення економічного і соціального ефектів.

91. Собівартість – це:

- а) різниця між доходами та витратами підприємства;
- б) витрати, пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції, виражені у грошовій формі;
- в) грошова маса, отримана від реалізації продукції;
- г) сума доходів підприємства.

92. Самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення господарської діяльності, – це:

- а) ринок;
- б) підприємство;
- в) підприємництво;
- г) біржа.

93. Комплекс цехів, господарств і служб підприємства, які забезпечують необхідні умови для нормального функціонування основного виробництва і всіх сфер діяльності підприємства, – це:

- а) інфраструктура підприємства;
- б) структура підприємства;
- в) соціальна інфраструктура підприємства;
- г) організація виробництва.

94. Вид управлінського контролю, який спрямований на вимірювання фактичних результатів діяльності й

оперативне реагування на відхилення, що виникають, - це:

- а) поточний;
- б) випереджальний;
- в) завершальний;
- г) комплексний.

95. Вартість капіталу підприємства – це:

- а) вартість активів підприємства;
- б) рівень дохідності, який підприємство має забезпечити всім інвесторам, чий капітал воно використовує;
- в) вартість продажу підприємства;
- г) величина власного капіталу підприємства.

96. Комплекс заходів, які націлюють виробничо-комерційну діяльність підприємства на підвищення конкурентоспроможності продукції та формування раціонального товарного портфеля для задоволення потреб споживачів і отримання прибутку, – це:

- а) асортиментна політика;
- б) товарна політика;
- в) брендинг;
- г) товарна стратегія.

97. Виробнича програма підприємства – це:

- а) сукупність підрозділів, які безпосередньо не беруть участі у створенні основної продукції;
- б) конкретна сукупність завдань щодо обсягу виробництва продукції, визначеної номенклатури та асортименту, а також належної якості на певний календарний період;
- в) комплекс поетапних технологічних та організаційних заходів, що регламентують технологічну підготовку виробництва та систему поставки матеріалів у виробництво;
- г) сукупність заходів щодо визначення всіх видів постійних і змінних витрат, а також доходів у розрахунку на одиницю площі для оцінювання прибутковості.

98. Сільськогосподарським підприємством вважається:

- а) юридична особа, основним видом діяльності якої є виробництво та переробка сільськогосподарської продукції, виручка від реалізації якої перевищує 75% загальної суми валового доходу;
- б) юридична або фізична особа, основним видом діяльності якої є виробництво та переробка сільськогосподарської продукції, виручка від реалізації якої становить не менше 50 відсотків загальної суми виручки;
- в) юридична особа, основним видом діяльності якої є виробництво та переробка сільськогосподарської продукції, виручка від реалізації якої становить не менше 30 відсотків загальної суми виручки;
- г) юридична або фізична особа, основним видом діяльності якої є виробництво та переробка сільськогосподарської продукції, виручка від реалізації якої становить не менше 30 відсотків загальної суми виручки.

99. Передання власником у строкове володіння та використання об'єкта основних засобів іншим юридичним або фізичним особам за відповідну плату – це:

- а) продаж;
- б) дарування;
- в) оренда;
- г) застава.

100. Новостворені або вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва та соціальної сфери, – це:

- а) інвестиції;
- б) інтенції;
- в) інновації;
- г) засоби праці.

101. Постійний процес створення нових і удосконалення застосовуваних технологій, засобів виробництва і кінцевої продукції з використанням досягнень науки – це:

- а) науково-технічна революція;
- б) науково-технічний прогрес;
- в) інвестиційна діяльність;
- г) інновація.

102. Під інфраструктурою підприємства розуміють:

- а) сукупність підрозділів, які прямо не беруть участі у створенні основної продукції, але своєю діяльністю створюють необхідні умови для успішного функціонування основних виробничих цехів;
- б) сукупність певних підрозділів підприємства, які забезпечують соціальні потреби працівників;
- в) комплекс цехів, господарств і служб, які забезпечують нормальне функціонування основного виробництва й усіх інших сфер операційної діяльності підприємства;
- г) усі відповіді правильні.

103. Конкуренція – це:

- а) досягнення суб'єктом господарювання бажаних параметрів свого розвитку;
- б) об'єднання суб'єктів господарювання в цілісну систему навколо єдиної мети та завдань для зниження собівартості виробництва продукції;
- в) задоволення певної потреби споживачів за рахунок певних властивостей продукції;
- г) суперництво між суб'єктами господарської діяльності з приводу якнайкращої реалізації своїх економічних інтересів.

104. Діяльність, спрямована на знаходження оптимальних рішень у процесі впорядкування, узаконення і запровадження показників і норм якості продукції, технологічних процесів, операцій і заходів у відповідній сфері виробництва, називається:

- а) ліцензування;
- б) управління якістю;
- в) стандартизація;
- г) правильна відповідь відсутня.

105. Розміщення як економічна категорія:

- а) характеризує кількісний бік суспільного поділу праці і вказує, які види продукції, в якому розмірі й на яких площах виробляються на тій чи іншій території;
- б) відбиває якісний бік суспільного поділу праці і вказує, виробництво яких саме видів продукції є переважним на певній території;
- в) характеризує кількісний бік суспільного поділу праці і вказує, виробництво яких саме видів продукції є переважним на певній території;
- г) відбиває якісний бік суспільного поділу праці і вказує, які види продукції виробляються на тій чи іншій території.

106. Зосередження засобів виробництва, робочої сили і обсягу виробництва продукції на одних і тих самих підприємствах, що призводить до збільшення їх розмірів, – це:

- а) концентрація;
- б) інтенсифікація;
- в) спеціалізація;
- г) диверсифікація.

107. Міжгосподарська кооперація – це:

- а) об'єднання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів підприємств для спільного виробництва продукції;
- б) об'єднання господарств у певну виробничу структуру під єдиним керівництвом одного із його засновників;
- в) збільшення господарств і поглиблення їх спеціалізації;
- г) тимчасове об'єднання господарств з делегуванням певних функцій одному із членів об'єднання.

108. Категорія, яка розкриває характер змін, що відбуваються на підприємстві, - це:

- а) статика;
- б) розвиток;
- в) процес;
- г) механізм.

109. Залежно від якості змін розвиток підприємства поділяють на:

- а) циклічний та спіральний;
- б) соціальний та технологічний;
- в) прогресивний та регресивний;
- г) структурний та функціональний.

110. Припинення діяльності суб'єкта господарювання здійснюється шляхом:

- а) санації або реєстрації;
- б) ліквідації, реорганізації або банкрутства;
- в) реорганізації або ліквідації;
- г) санації, банкрутства, реорганізації або ліквідації.

111. Фінансові ресурси підприємства – це:

- а) грошові кошти в касі підприємства та на рахунках у банку;
- б) сукупність коштів, що перебувають у розпорядженні підприємства і є джерелом його виробничого та соціального розвитку;
- в) оборотні активи підприємства;
- г) частка грошових коштів, які мають цільове спрямування.

112. До власних фінансових ресурсів підприємства не належать:

- а) довгострокові кредити банків;
- б) статутний фонд;
- в) нерозподілений прибуток;
- г) резервний фонд.

113. Прибуток як економічна категорія є:

- а) одним з джерел формування дохідної бази бюджетів різних рівнів;
- б) кошти, що надійшли від продажу товарів і надання послуг;
- в) грошовим вираженням вартості реалізованого чистого доходу, яка дорівнює різниці між доходами та витратами;
- г) загальний дохід від реалізації продукції товарів, робіт, послуг.

114. Сума ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, становить:

- а) суму ПДВ, отриману в ціні реалізованих товарів, послуг;
- б) суму податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ за звітний період;
- в) різницю між сумою податкового зобов'язання звітного податкового періоду, яке дорівнює сумі ПДВ, отриманого платником у складі ціни продукції (робіт, послуг), що була поставлена за оподатковуваними операціями та сумою податкового кредиту звітного податкового періоду;
- г) різницю між сумами ПДВ, отриманими від покупців за реалізовані товари і послуги, та сумами ПДВ, сплаченими постачальникам товарів та послуг, які не використовуються у господарській діяльності.

115. Прибуток підприємства з метою оподаткування визначається як:

- а) доходи + витрати – амортизація;
- б) доходи – собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг – інші витрати;
- в) сума доходів за звітний період, зменшена на суму ПДВ;
- г) доходи – собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг – інші витрати – сплачені всі інші податки.

116. Ліквідність активів – це:

- а) їх здатність швидко перетворюватися на гроші;
- б) їх здатність приносити прибуток;
- в) вартість активів;
- г) їх здатність довгий час брати участь у виробничому процесі.

117. Дохід, який охоплює чистий прибуток та амортизаційні відрахування, які надходять у складі виручки від реалізації продукції, – це:

- а) сума інвестицій;
- б) грошовий потік;
- в) внутрішня норма рентабельності;
- г) індекс прибутковості.

118. Амортизація не нараховується на такий об'єкт основних засобів:

- а) передавальні пристрої;
- б) будівлі, споруди обладнання;
- в) земельні ділянки;
- г) транспортні засоби.

119. До суб'єктів великого підприємництва в Україні відносять таких юридичних осіб:

- а) у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 250 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності перевищує суму, еквівалентну 50 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом НБУ;
- б) у яких кількість працівників понад 500 осіб, валовий дохід від реалізації продукції перевищує 100 млн. євро за рік;
- в) у яких кількість працівників понад 200 осіб;
- г) у яких прибуток за звітний період (календарний рік) перевищує 10 млн грн за рік.

120. Шляхом підвищення рівня рентабельності є:

- а) зниження собівартості продукції;
- б) підвищення собівартості продукції;
- в) збільшення запасів;
- г) підвищення періоду обігу обігових коштів.

ГЛЮСАРІЙ ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ І ПОНЯТЬ

Агробізнес - це комерційна діяльність пов'язана із веденням сільського господарства не залежно від форм власності. Агробізнес займається переважно вирощуванням продукції рослинництва та тваринництва, а також її переробкою, управлінням ресурсами та побудовою ланцюжків доставки продукції до кінцевого споживача

Агротехнології - технологічні рішення та інновації, що сприяють підвищенню ефективності та якості виробництва сільськогосподарської продукції.

Агроінновації - розробка та впровадження нових методів та технологій у виробництві сільськогосподарської продукції з метою підвищення продуктивності та якості. Детальніше: <https://agrostartup.pp.ua/glossary>

Бізнес – це будь-яка організація, яка існує для того щоб забезпечувати товарами та послугами які люди хочуть придбати.

Бізнес – це відкрита система, на вході якої знаходяться різноманітні ресурси, а на виході – певний фінансовий результат.

Бізнес – це організація чи окремі особи, що виробляють або доставляють товари чи послуги для продажу з метою отримання прибутку.

Бізнес – це система діяльності, де організація виробництва товарів та послуг здійснюється тими, кому належать фактори виробництва або бізнес є організацією економічної діяльності на основі приватної власності з метою отримання прибутку.

Бізнес – це соціально-економічна і ділова творчість людини.

Бізнес-план – це документ, який зазвичай подається у письмовому вигляді, який визначає місію та цілі підприємництва, пояснює методи і стадії їх досягнення, а також встановлює майбутні показники та результати діяльності.

Бізнес-план – обґрунтування економічної та технічної доцільності діяльності чи розвитку вже існуючого підприємства або створення нового в ринкових умовах.

Бізнес-план – це документ, який містить систему ув'язаних в часі та просторі та узгоджених з метою і ресурсами заходів і дій, спрямованих на отримання прибутку, внаслідок реалізації

підприємницького проекту. Це результат планування, зафіксований у стислій та зрозумілій формі документа.

Бізнес-планування – це систематизований розрахунок показників підприємницької діяльності на оперативний (поточний) плановий період та вибір оптимальних відповідей до критеріїв оптимальності (максимізація: товарообороту, прибутку, ефективності використання ресурсного потенціалу; мінімізація витрат).

Господарське рішення – це будь-які рішення, які приймаються в процесі ведення господарської (підприємницької) діяльності суб'єктами господарювання і передбачають вибір з декількох альтернатив або конкуруючих можливостей найкращої для досягнення поставленої цілі або завдання.

Господарське рішення – це результат аналізу, прогнозування, оптимізації економічного обґрунтування та вибору альтернативи із сукупності варіантів досягнення конкретного завдання виробничої програми або планових показників.

Економічні рішення – це рішення, які стосуються планування та розподілу фінансових та матеріальних ресурсів підприємства.

Кількісний аналіз ризику – це числове вираження величини окремих видів ризиків, а також сукупного ризику всього вибраного напрямку підприємницької діяльності.

Класифікація рішення – це процес, що дає змогу впорядкувати рішення і виявити загальні закономірності та характерні особливості, властиві окремим їх різновидам.

Консенсус інтересів – це взаємні обов'язки всіх учасників ділових відносин не порушувати суверенітету своїх контрагентів.

Короткострокові рішення – це рішення, які відображаються, як правило, в усних чи письмових наказах, розпорядженнях, приймаються без попередньої підготовки та реалізуються протягом року.

Корпорація – це форма організації бізнесу, юридично незалежний об'єкт, в якому власність розділена на частини, і відповідальність кожного обмежена його внеском в підприємство.

Одноосібне володіння – це бізнес, що належить одному власнику, який одноосібно здійснює управління нею, отримує

прибуток і особисто відповідає за всіма зобов'язаннями фірми.

Оперативні рішення – це короткострокові рішення, які розробляються для вирішення рутинних питань та ситуацій, які заважають реалізації тактичних рішень.

Підприємець – це агент, що використовуючи всі можливості та генеруючи нові ідеї прагне досягти економічного розвитку.

Підприємець – це людина, наділена оригінальним мисленням, а її діяльність пов'язана з впровадженням нових ідей для досягнення певних результатів.

Підприємець – це людина, що об'єднує інших людей у рамках виробничої одиниці і діє на власний ризик з метою отримання певної вигоди.

Підприємництво – динамічний, активний елемент бізнесу, який представляє собою ініціативну, самостійну діяльність, здійснювану на свій ризик і під свою відповідальність громадянами, об'єднаннями громадян по виробництву продукції, виконанню робіт і наданню послуг з метою отримання прибутку.

Підприємництво – особливий вид стратегічної інноваційної або соціальної діяльності, яка полягає в залученні та поєднанні ресурсів для виробництва продукції та наданні послуг, реалізації останніх та отриманні прибутку як необхідної умови подальшого розвитку бізнесу.

Підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Підприємництво (бізнес) – це економічна діяльність суб'єкта в умовах ринкової економіки, спрямована на отримання прибутку і власної вигоди шляхом виготовлення та реалізації товарів або послуг.

Підприємництво (бізнес) – це інтелектуальна діяльність енергійної та ініціативної людини або об'єднань громадян, які повністю або частково володіють будь-якими матеріальними цінностями і використовують їх для організації бізнесу та управління ним.

Підприємницький ризик – ризики, які пов'язані з будь-якою підприємницькою діяльністю.

Підприємницький ризик – це загроза виникнення непередбачених планами та прогнозами матеріальних і фінансових втрат та збитків або недоодержання очікуваних доходів у ході здійснення підприємницької діяльності.

Програма підвищення конкурентоспроможності бізнесу (ППКБ) – це організований комплекс робіт, спрямований на вирішення завдання щодо підвищення конкурентоспроможності бізнесу, виконання котрого обмежено в часі, а також пов'язано зі споживанням конкретних фінансових, матеріальних і трудових ресурсів.

Стратегія бізнесу – довгостровий, послідовний, конструктивний, раціональний, підкріплений ідеологією, стійкий до невизначеності умов середовища план; основні принципи діяльності підприємства, що забезпечують його довготривалі конкурентні переваги.

Структурування ППКБ – це дерево орієнтованих на продукт компонентів (обладнання, роботи, послуги, інформація), а також організація зв'язків і відношень між елементами програми.

Управління ППКБ – це мистецтво координації людських і матеріальних ресурсів протягом розробки та реалізації програми підвищення конкурентоспроможності для досягнення визначених у програмі результатів щодо складу та об'єму робіт, вартості, часу, якості, цільового рівня конкурентоспроможності та рівня задоволення учасників програми.

Функція ризику – це зовнішній вияв дії ризику на параметри соціально- економічної системи і її окремі складові (суспільство, спільноти людей, економіку, галузь, підприємство тощо).

Рекомендована література

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник . Київ : КНЕУ, 2013. 779 с.
2. Антощенкова В. В. Системи та механізми інноваційного розвитку підприємств галузі тваринництва в системі управління продовольчою безпекою Харків: Друкарня Мадрид. 2021 р. 340 с.
3. Ільчук М.М., Барановська О.Д., Ус С.І., Дмитрук М.І. Підприємництво та організація агробізнесу в регіонах: навч. посібник. К.: НУБіП України, 2021. 416 с.
4. Сіваченко І. Ю. Міжнародний агробізнес. 3-є видання. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. Центр учбової літератури. 2019. 284 с.
5. Макконнелл К. Экономика: принципы, проблемы и политика: в 2 т. / К. Макконнелл, С. Брю: пер. с англ. Київ: ХаГар, 2012. 785 с.
6. Економіка і організація агробізнесу. В. Г. Кудлай [Електронний ресурс] : Практикум. Київ : КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2020. 211с.
7. Основи ринкової економіки і підприємництва: підруч. Для студ. вищ. навч. закл. Ч.1/В.Є.Сафонова,В.Я.Бобров. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 346 с.
8. Бандурка О.М., Ковальов Є.В., Садиков М.А., Маковоз О.С. Економіка підприємства: навчальний посібник. Харків: ХНУВС, 2017.- 192 с.
9. Аграрна економіка. У 2 томах. Том 2. Фермер. Професійний рівень/ Під ред. Хорст Лохнер, Йоханнес Бреккер. Університетська книга. 2014. 606с.
10. Аграрна економіка : навч. посіб. / В. Я. Білоножка, І.І. Мостов'як, В. П. Карпенко, С. П. Полторецький, А. П. Березовський; за ред. В. Я. Білоножка. - Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2016. 418 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Агробізнес сьогодні. URL: <http://agro-business.com.ua>
2. Національна академія аграрних наук України. URL: <http://naas.gov.ua>
3. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України»(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 49, ст.527). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text>
4. Закон України «Про особисте селянське господарство» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 29, ст.232). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15#Text>
5. Про фермерське господарство (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 45, ст.363). Із змінами, внесеними згідно із Законами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>
6. Верховна Рада України. веб-сайт. URL : <http://www.rada.gov.ua>
7. Міністерство економіки України. веб-сайт. URL : <http://www.me.gov.ua>
8. Міністерство аграрної політики та продовольства України URL : <https://minagro.gov.ua/>
9. Кабінет Міністрів України. веб-сайт. URL : <http://www.kmu.gov.ua>
10. Держкомстат України. веб-сайт. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
11. Національний банк України. веб-сайт. URL : <http://www.bank.gov.ua>
12. Міністерство фінансів України. веб-сайт. URL : <http://www.minfin.gov.ua>

13. Світовий банк. веб-сайт. URL : <http://www.worldbank.org>
14. Міжнародний валютний фонд. веб-сайт. URL : <http://www.imf.org>
15. Головний сайт про агробізнес (Major agribusiness website). <https://latifundist.com/rating>
16. Господарський кодекс України № 436-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
17. Закон «Про захист економічної конкуренції» № 2210-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>
18. Статистичні дані FAOSTAT. веб-сайт. URL: <http://faostat3.fao.org/faostatgateway/go/to/download/FB/FBS/E>
19. Рейтинг глобальної конкурентоспроможності країн світу (The IMD World Competitiveness Ranking). URL: <https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness-ranking/>
20. Рейтинг країн світу за рівнем продовольчої безпеки (Global Food Security Index). <https://impact.economist.com/sustainability/project/food-security-index/>
21. Наукова бібліотека ДБТУ. URL: <https://library.btu.kharkov.ua/>

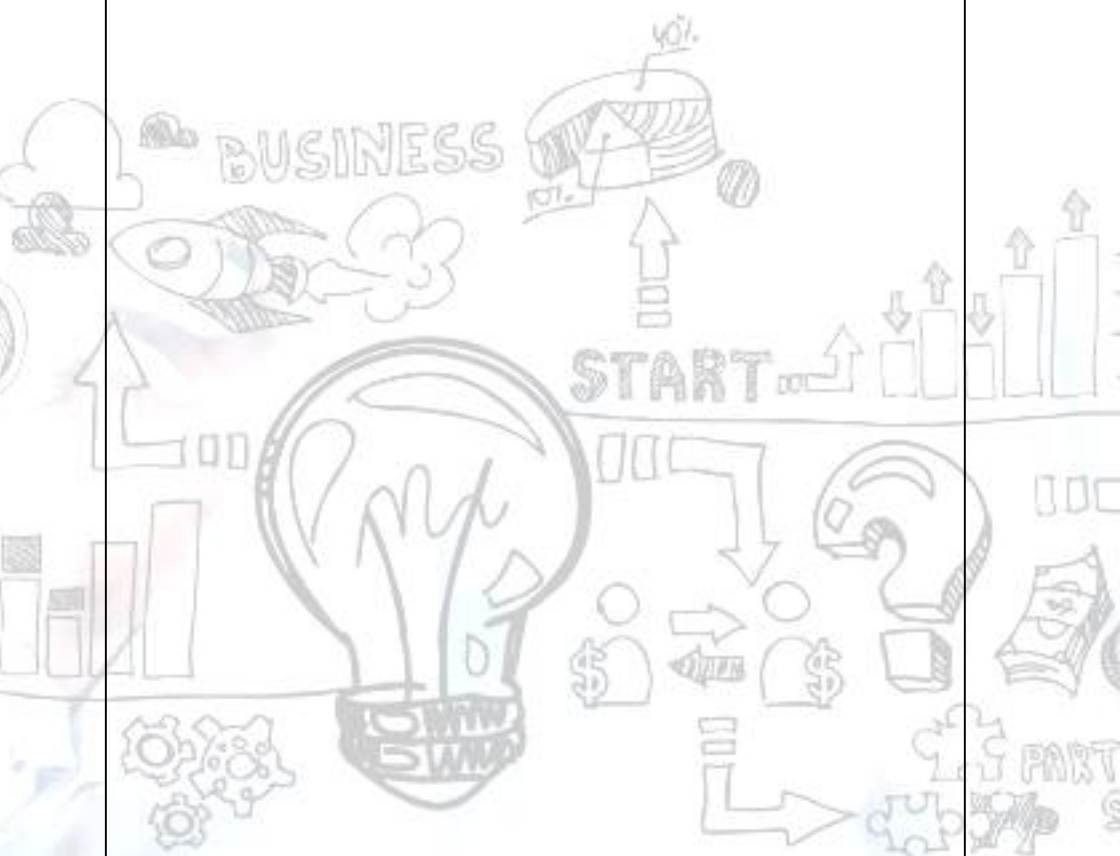
A collage of business-related icons. At the top left is a small red square with a white 'X'. Below it, the word 'BUSINESS' is written in a bold, sans-serif font. To the right of 'BUSINESS' is a pie chart with a slice removed, labeled '50%' and '10%'. Below the pie chart is a rocket ship with a flame. In the center is a large lightbulb with a glowing yellow filament. To the right of the lightbulb is a bar chart with three bars of increasing height, labeled 'START...'. Below the bar chart is a question mark. At the bottom left are three interlocking gears. At the bottom right are two puzzle pieces. Various arrows (up, down, left, right) and dollar signs (\$) are scattered throughout the collage.

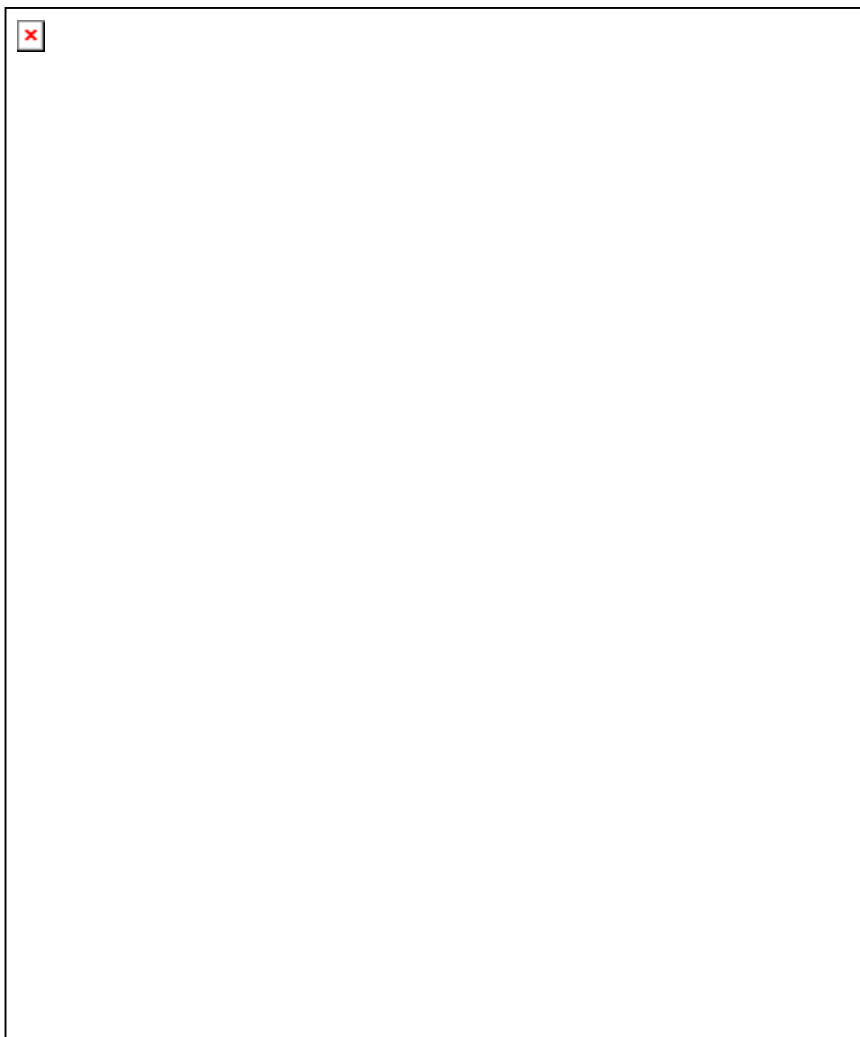

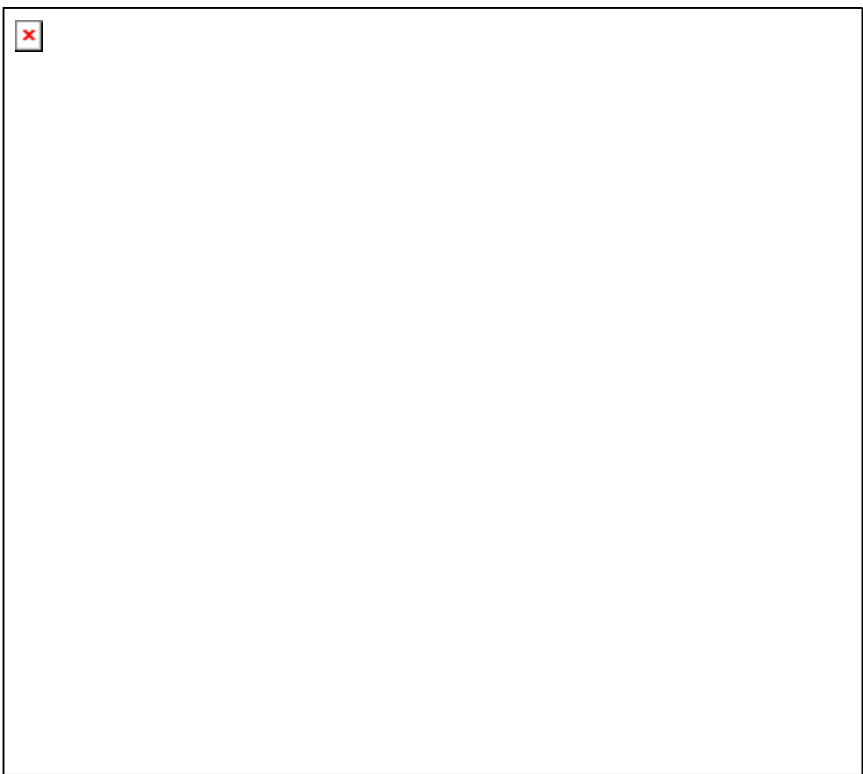

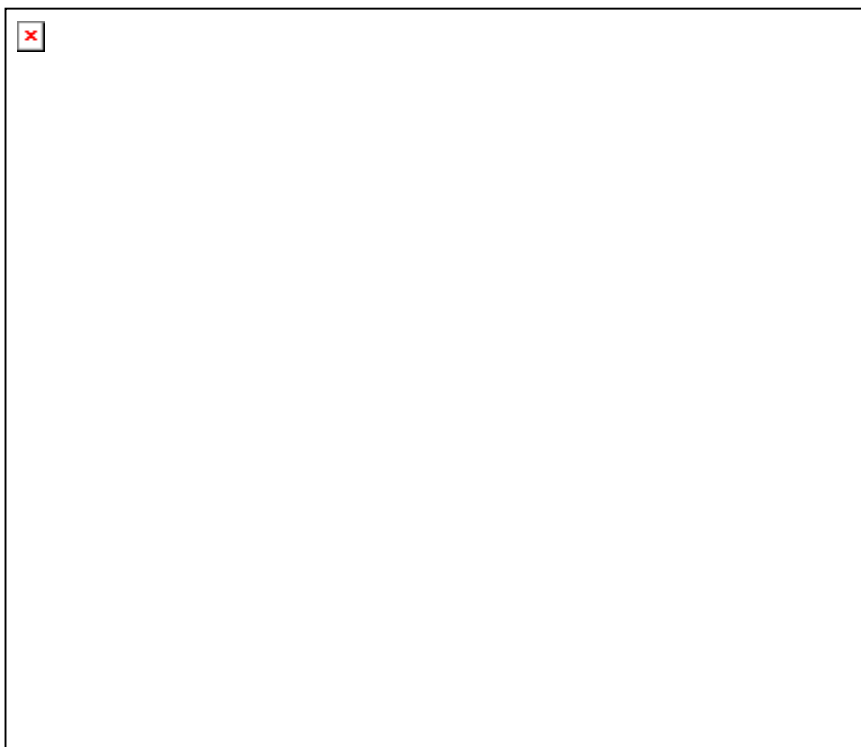

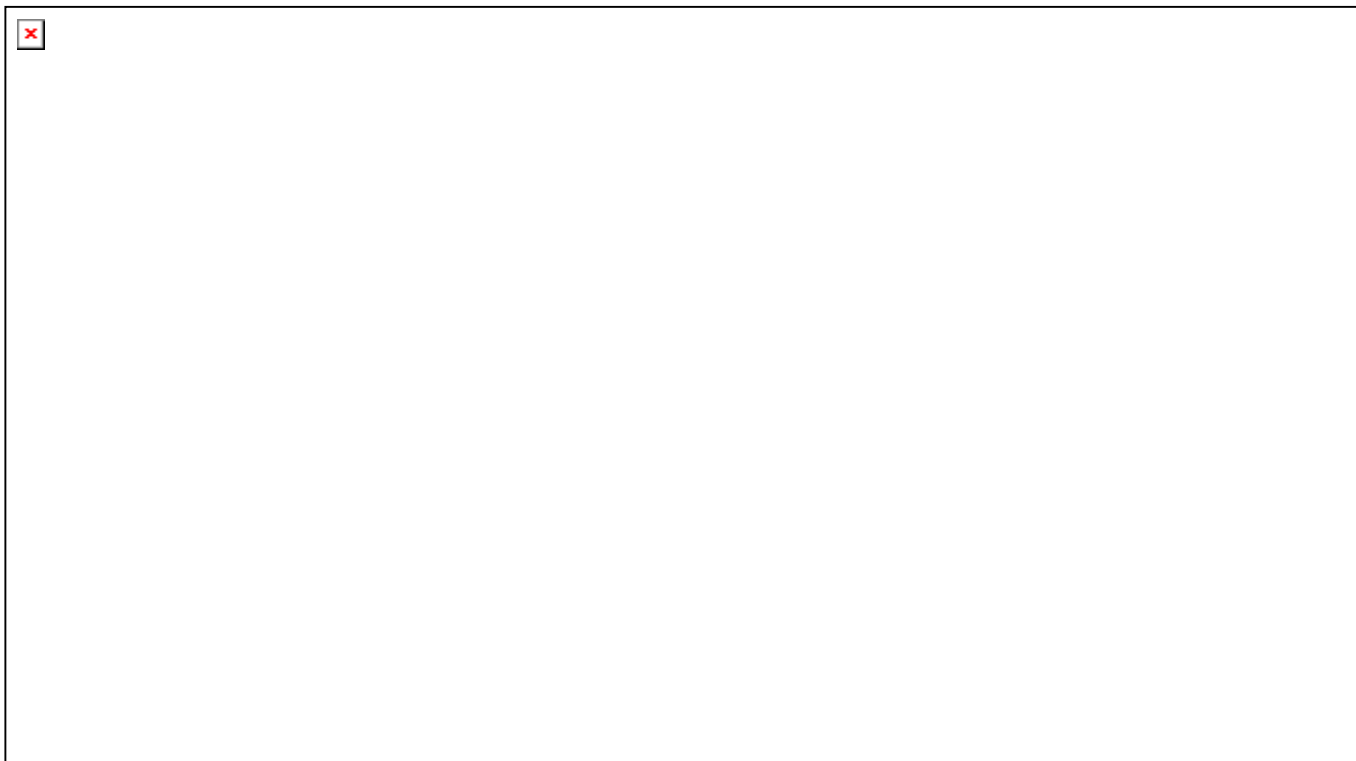

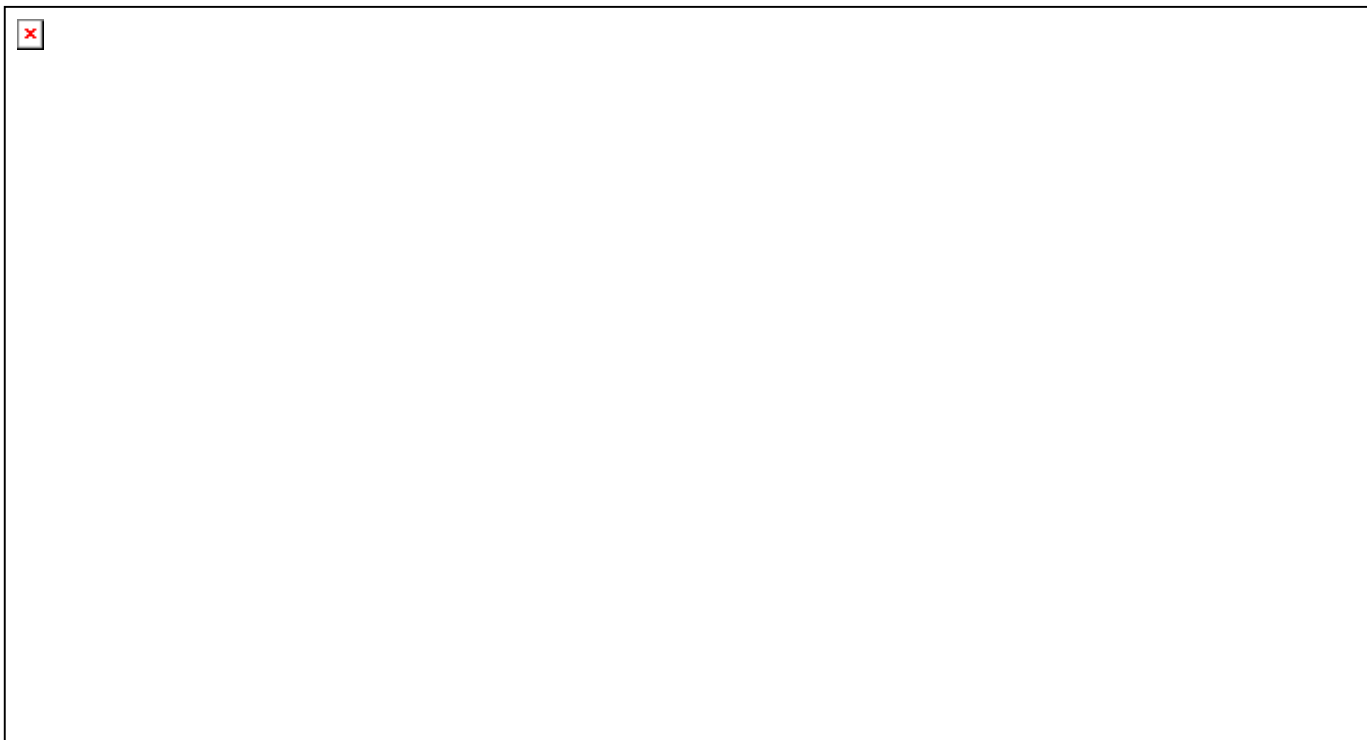

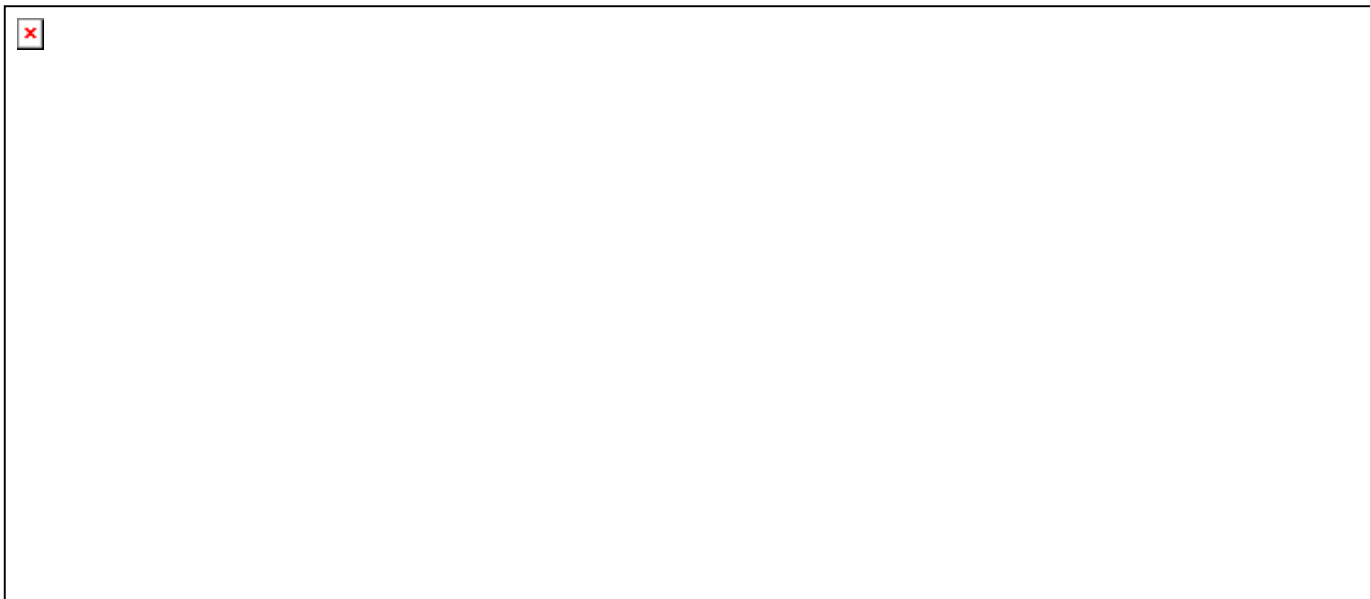

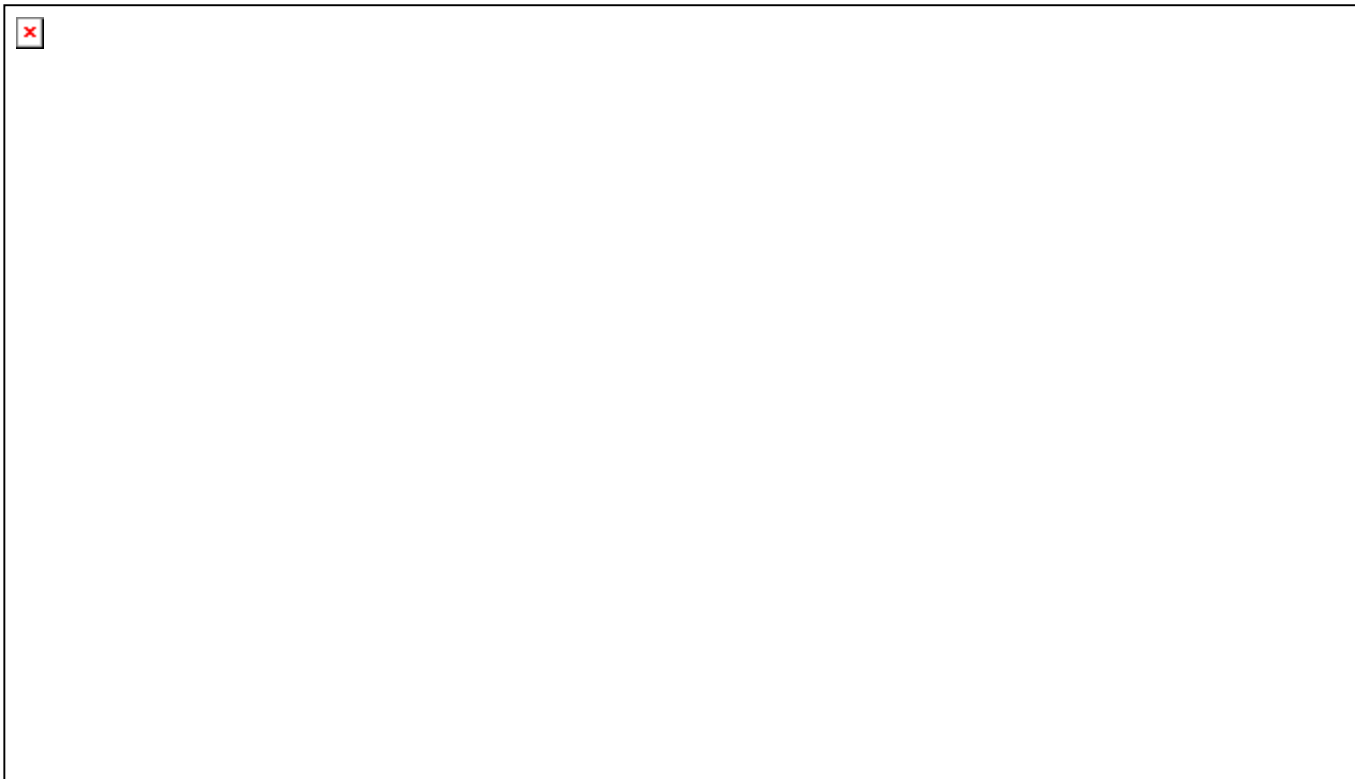

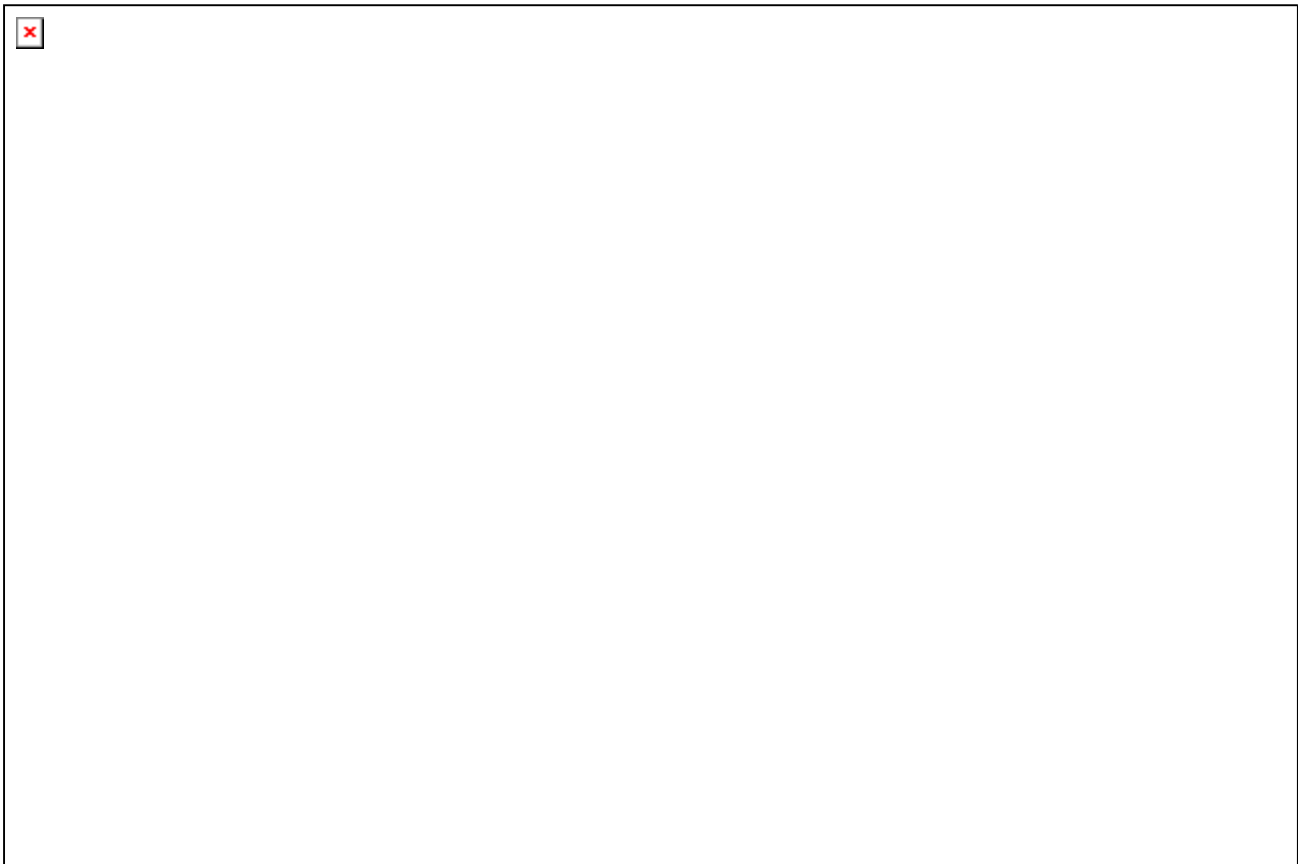

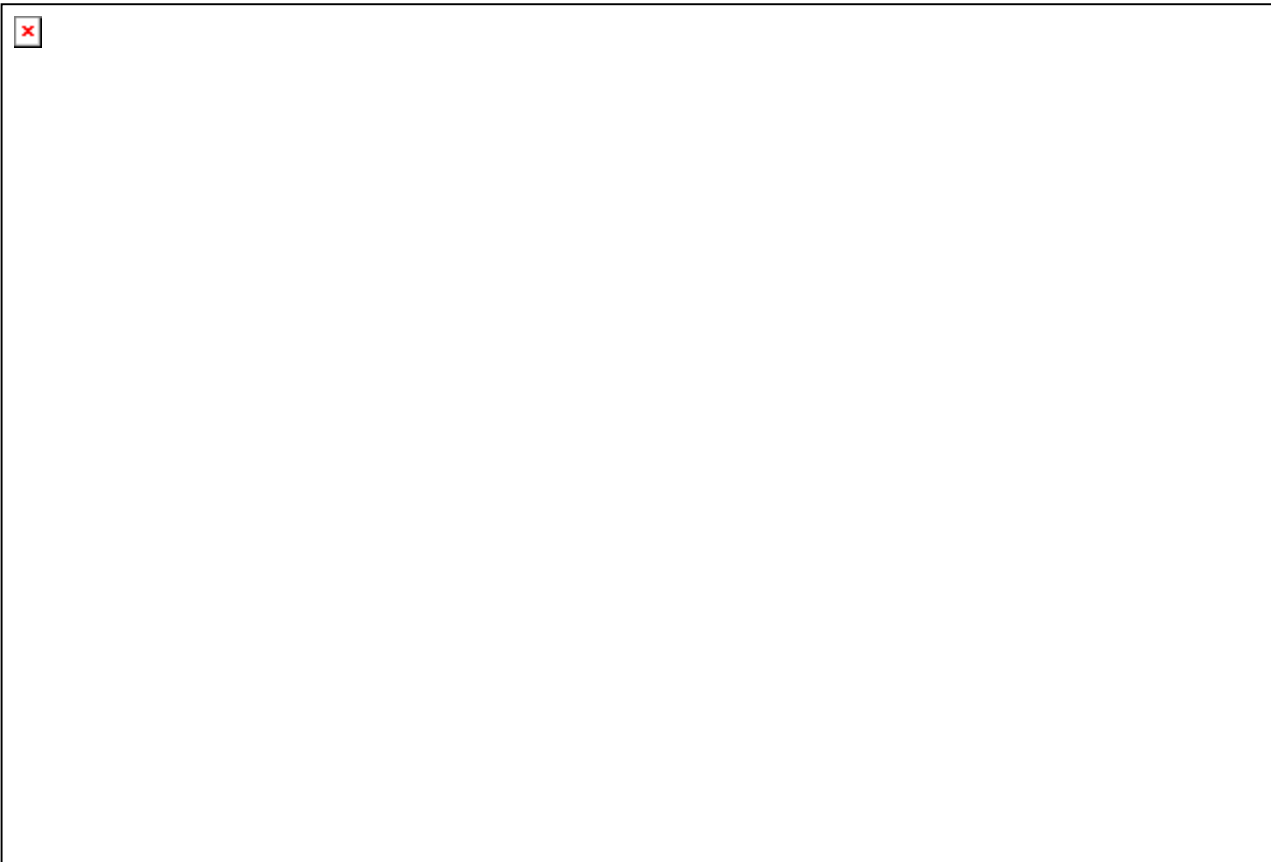

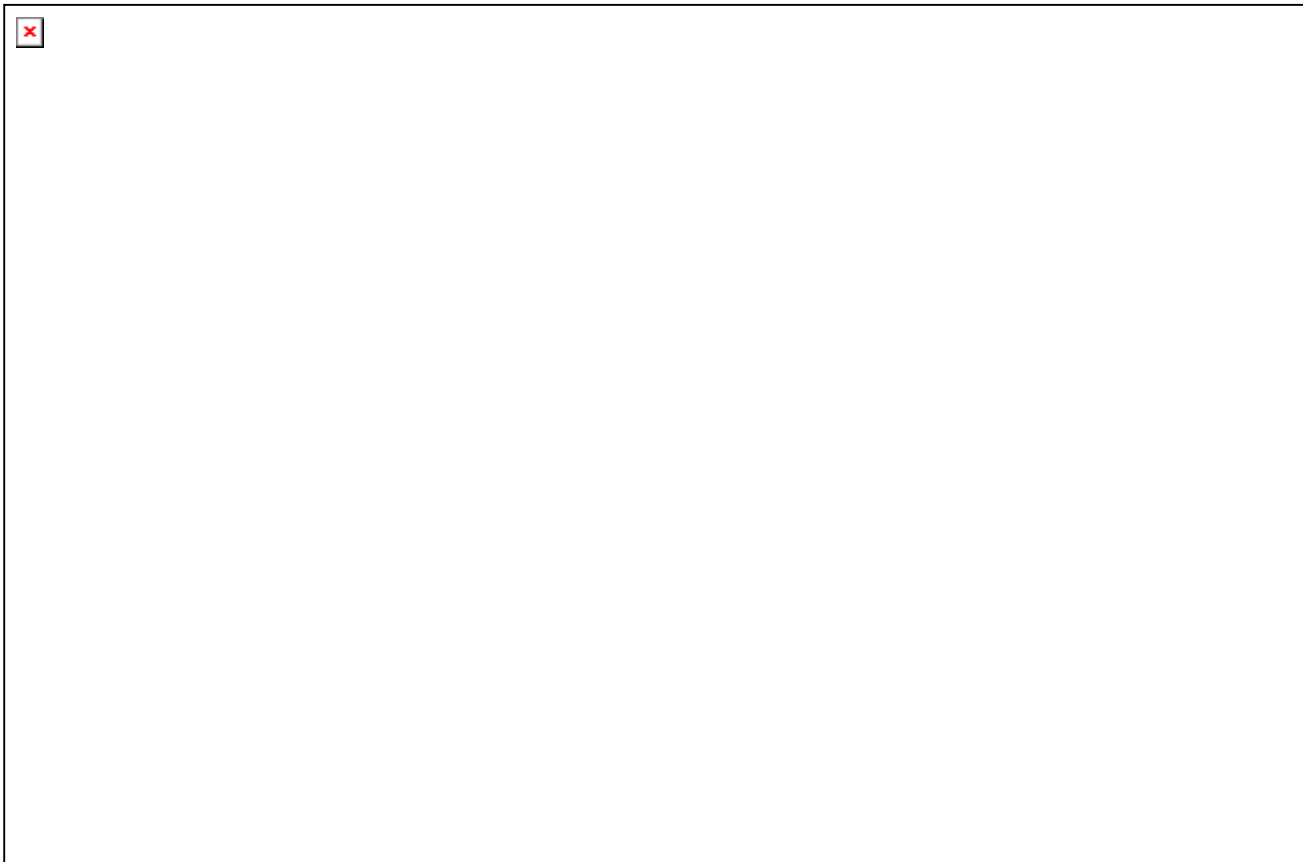

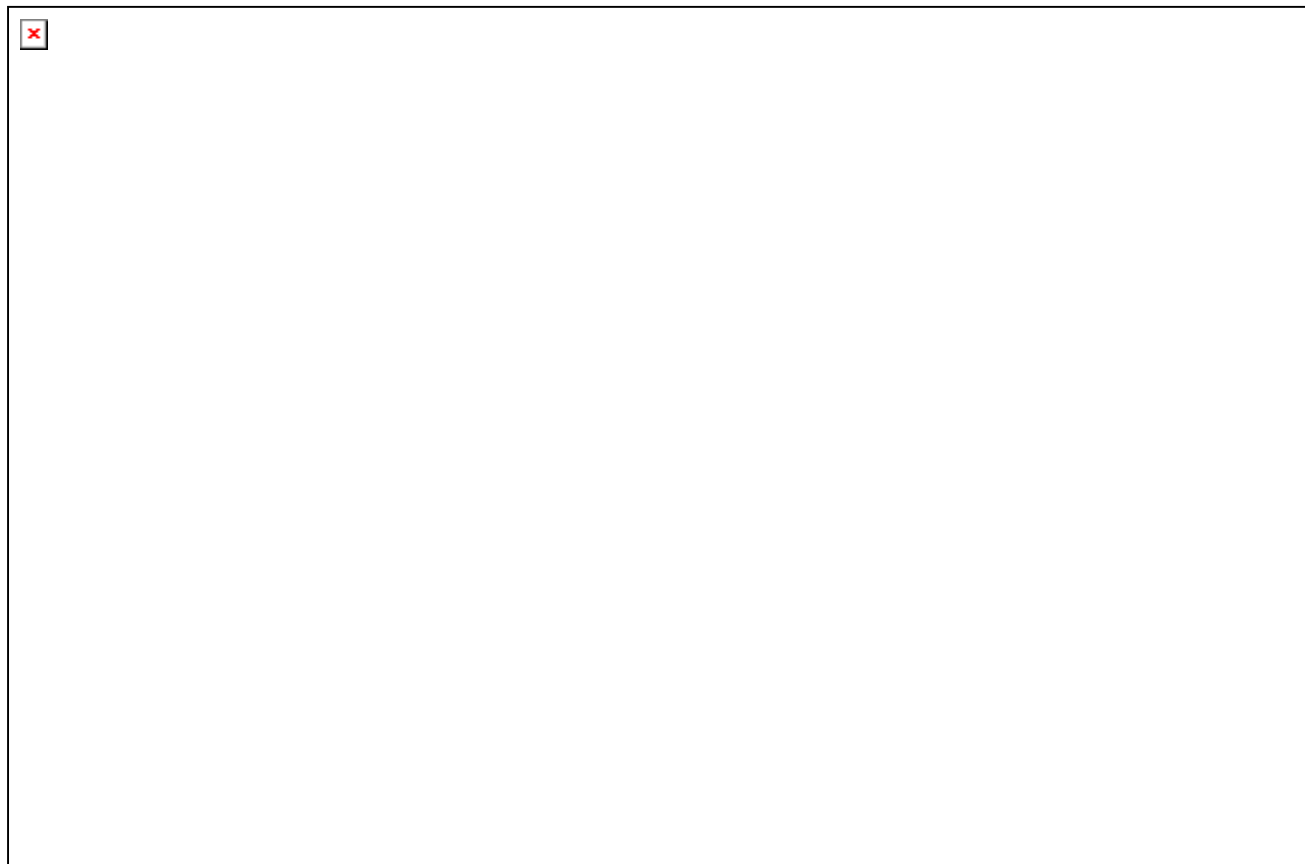

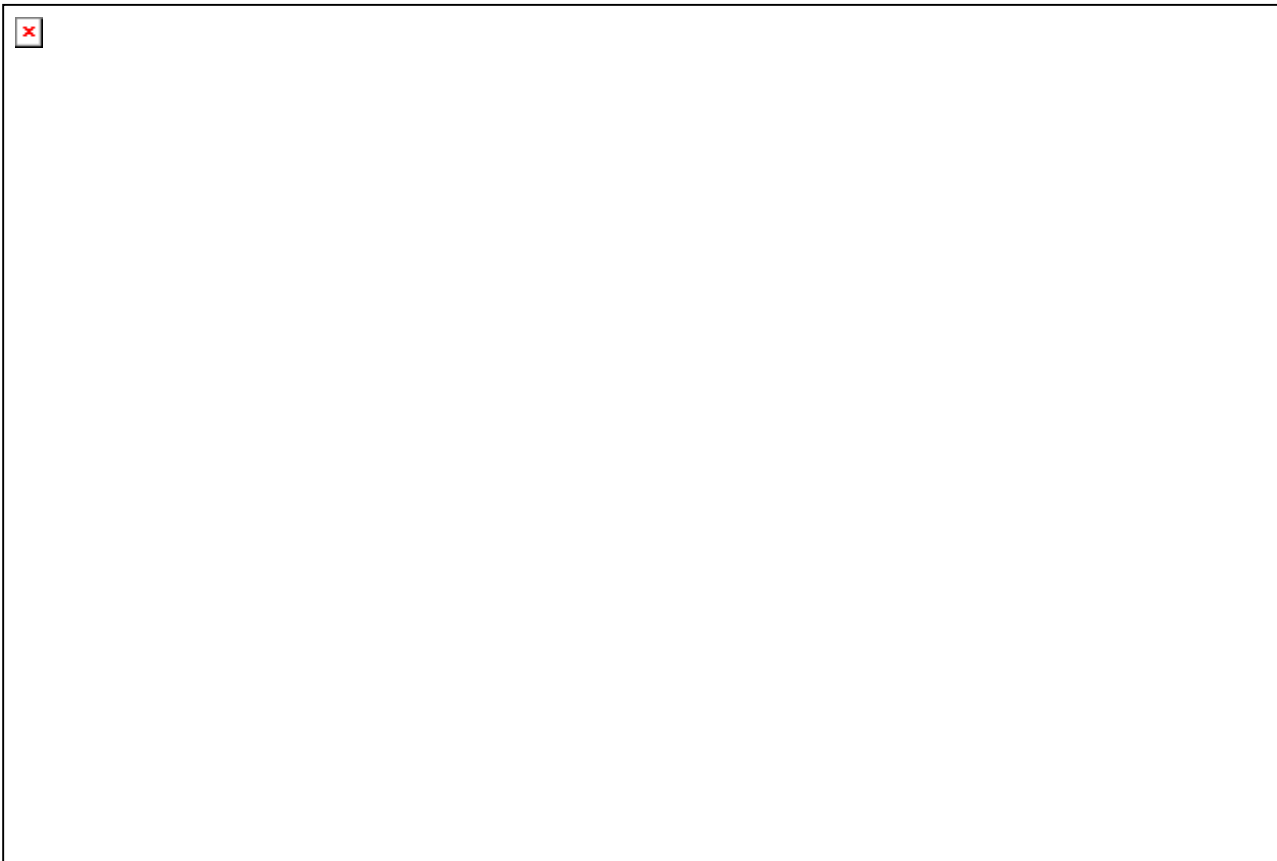

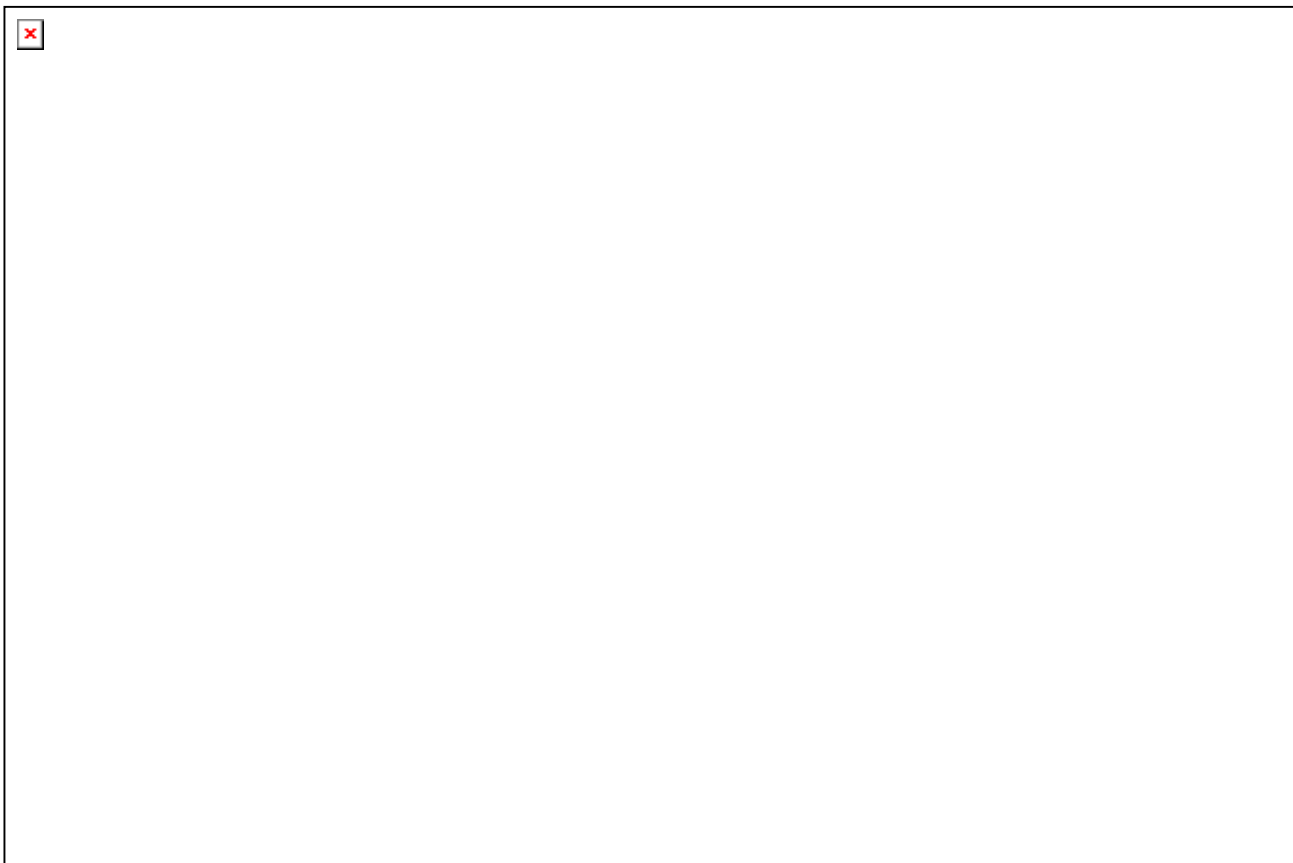

РОСЛИННИЦТВО

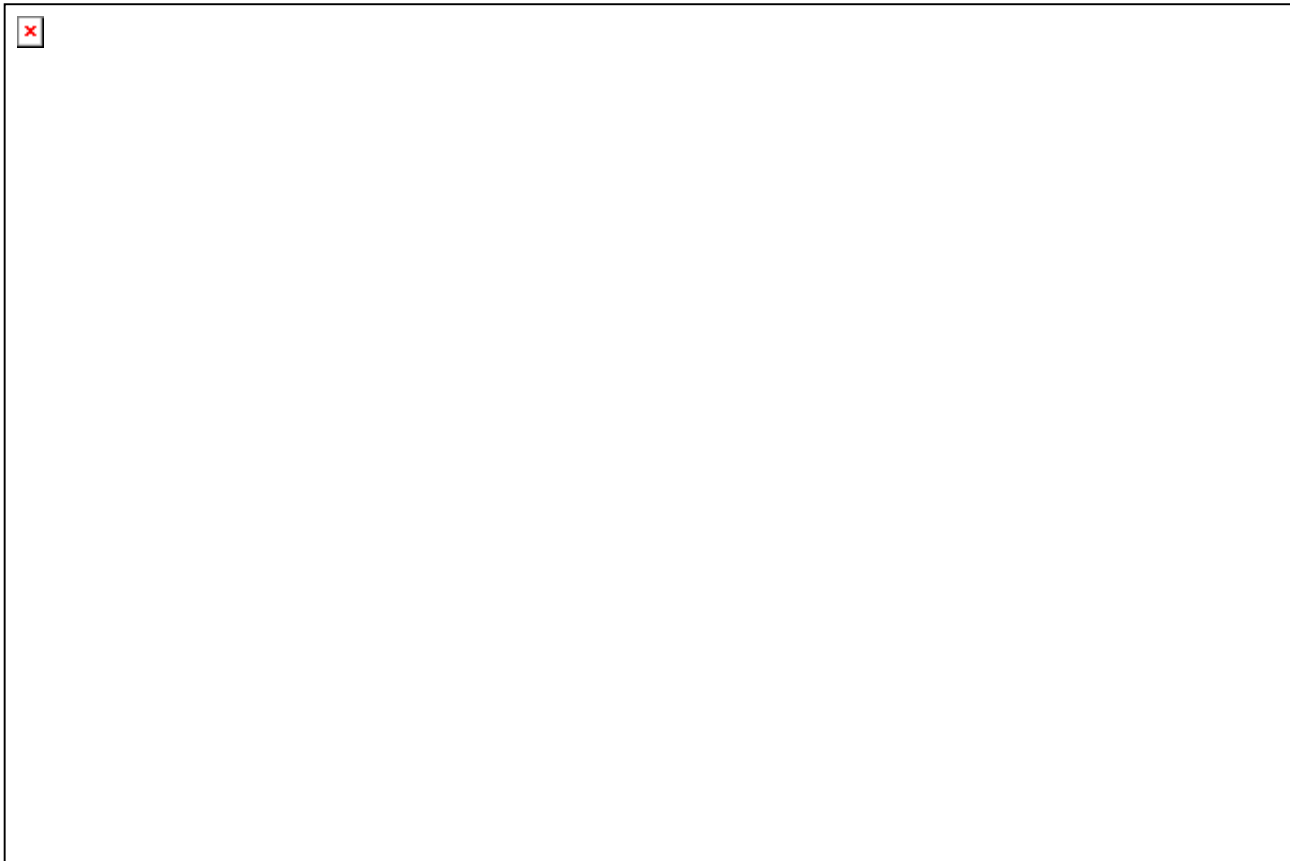

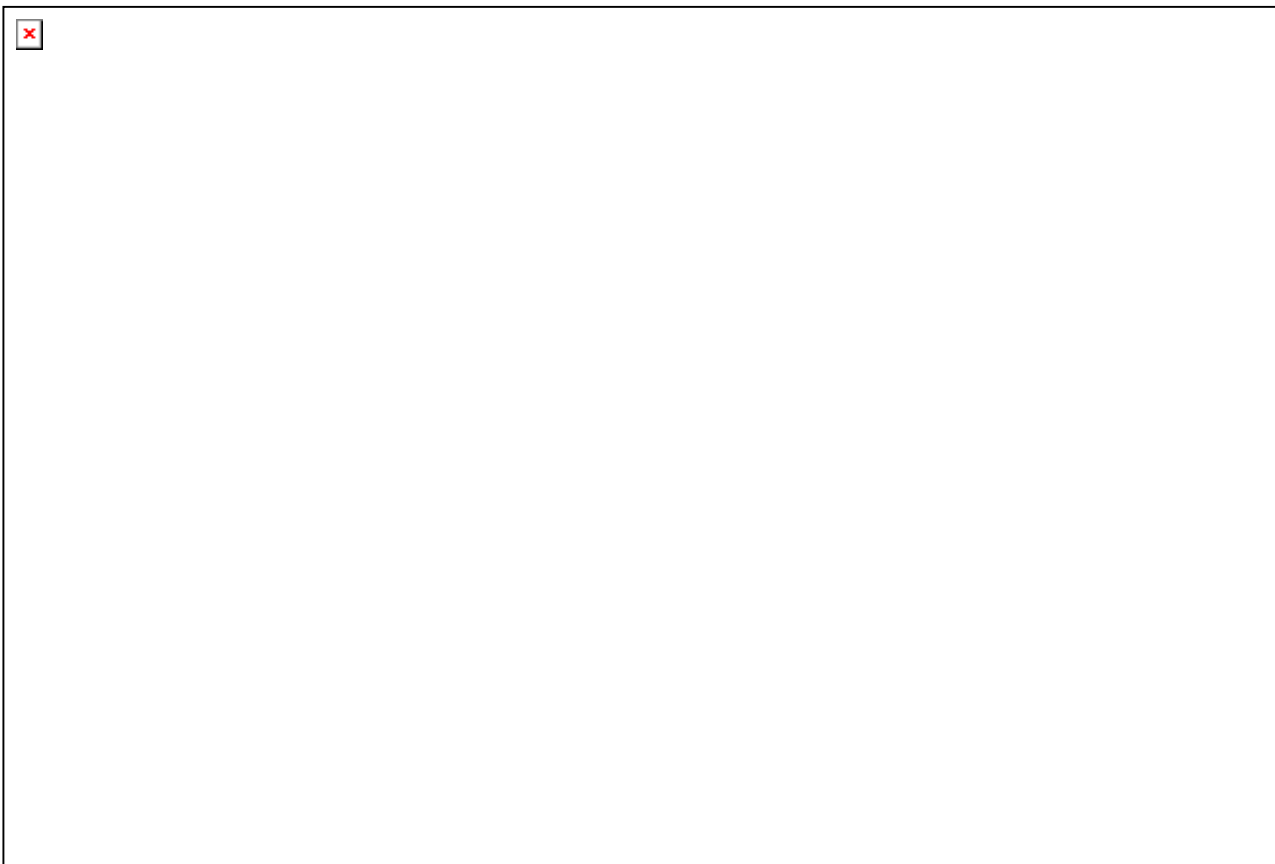

Тваринництво

Переробна
промисловість

Інфраструктура
та послуги

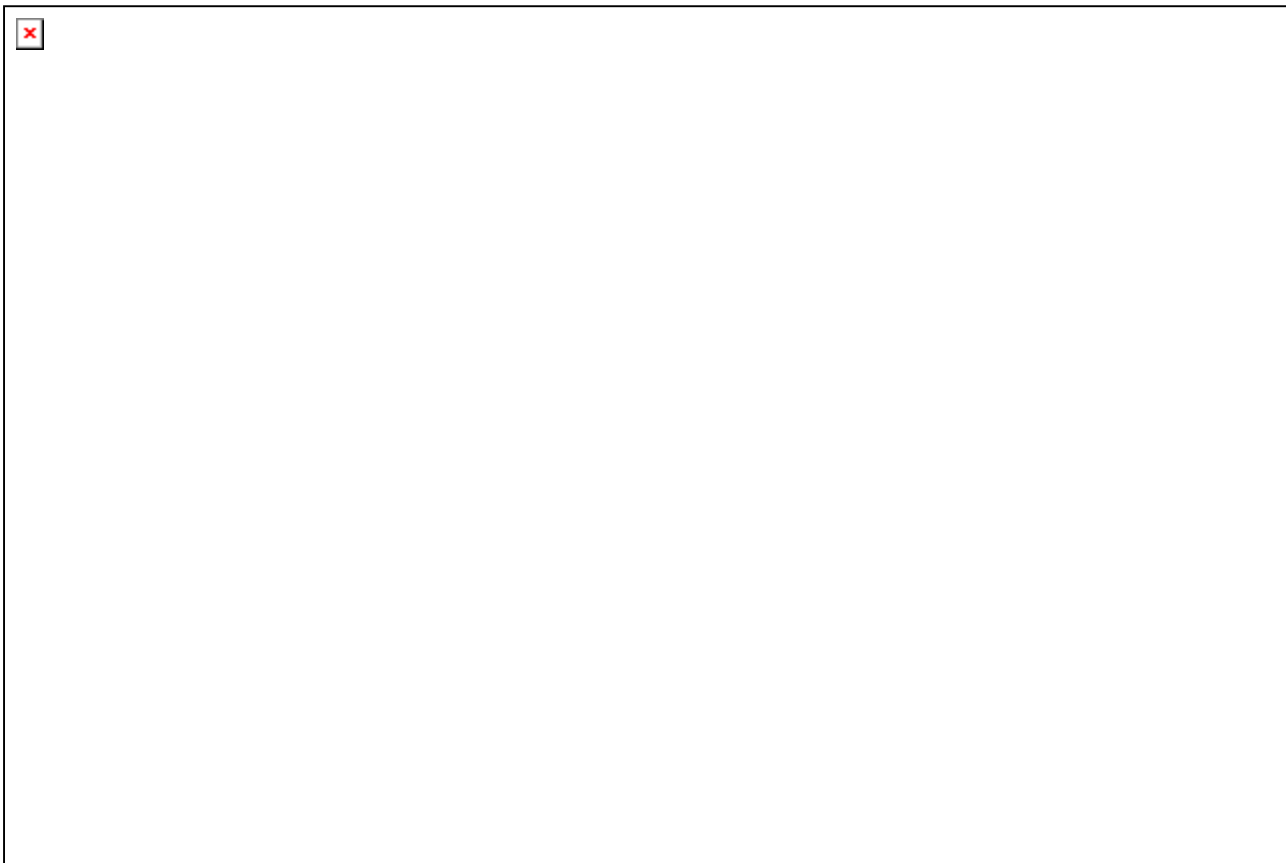

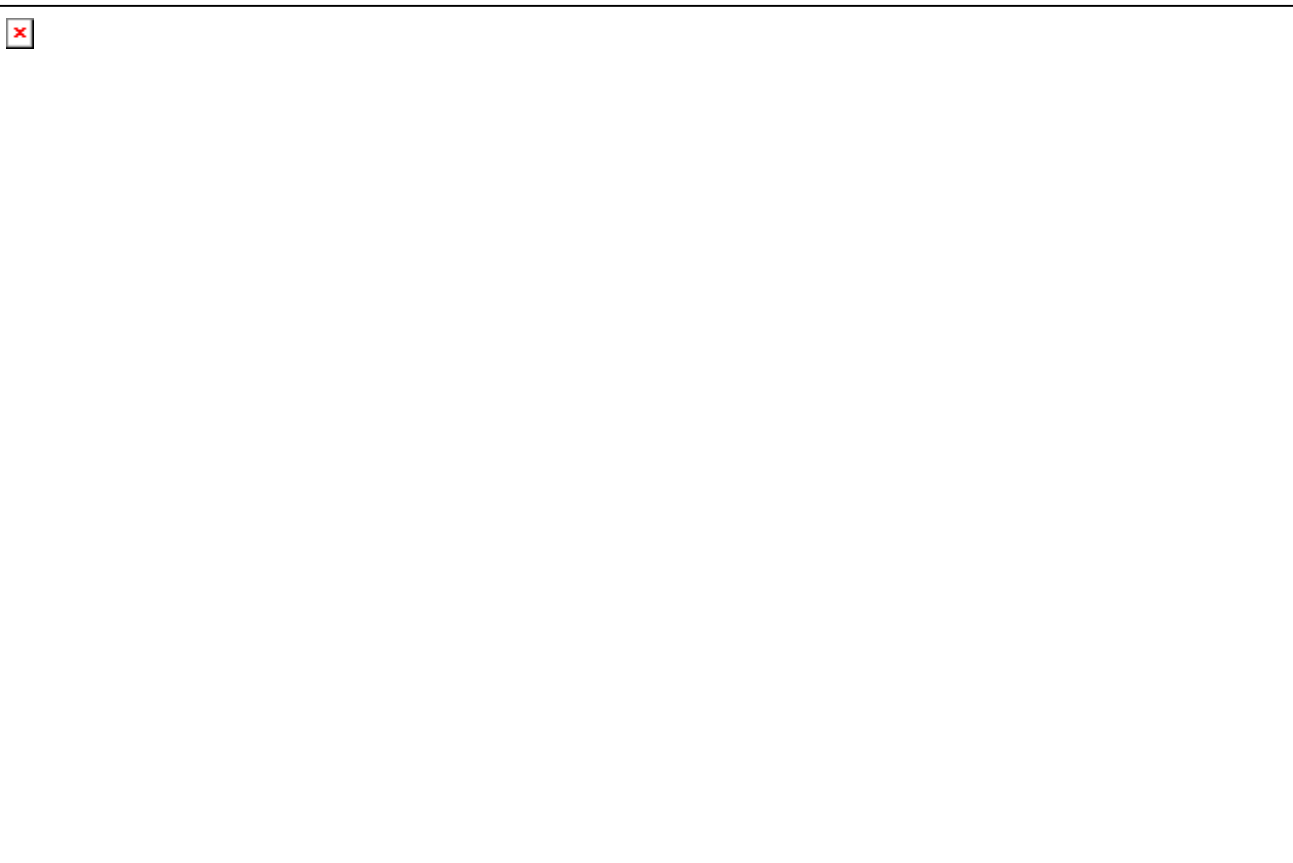

Фінанси

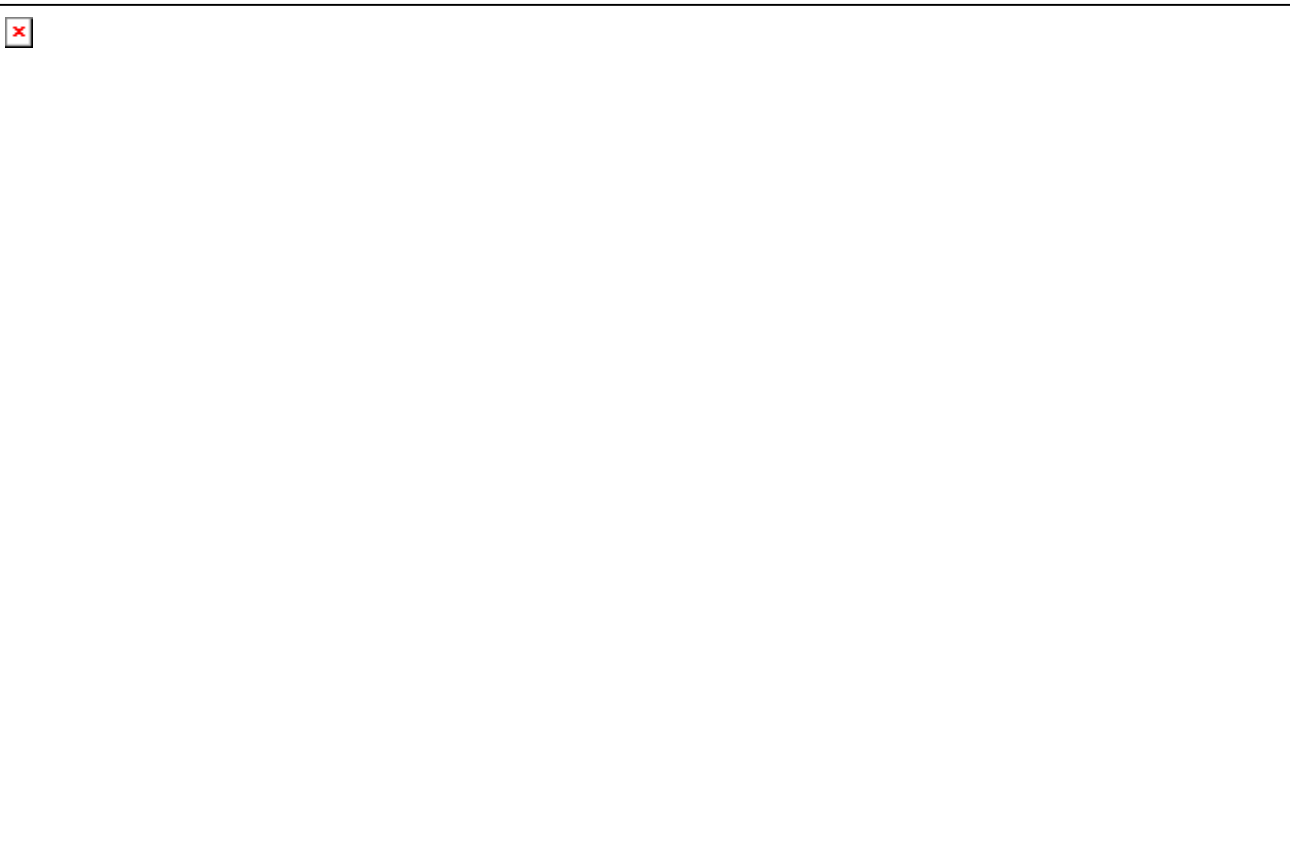

СТАЛЕ СІЛЬСЬКЕ
ГОСПОДАРСТВО

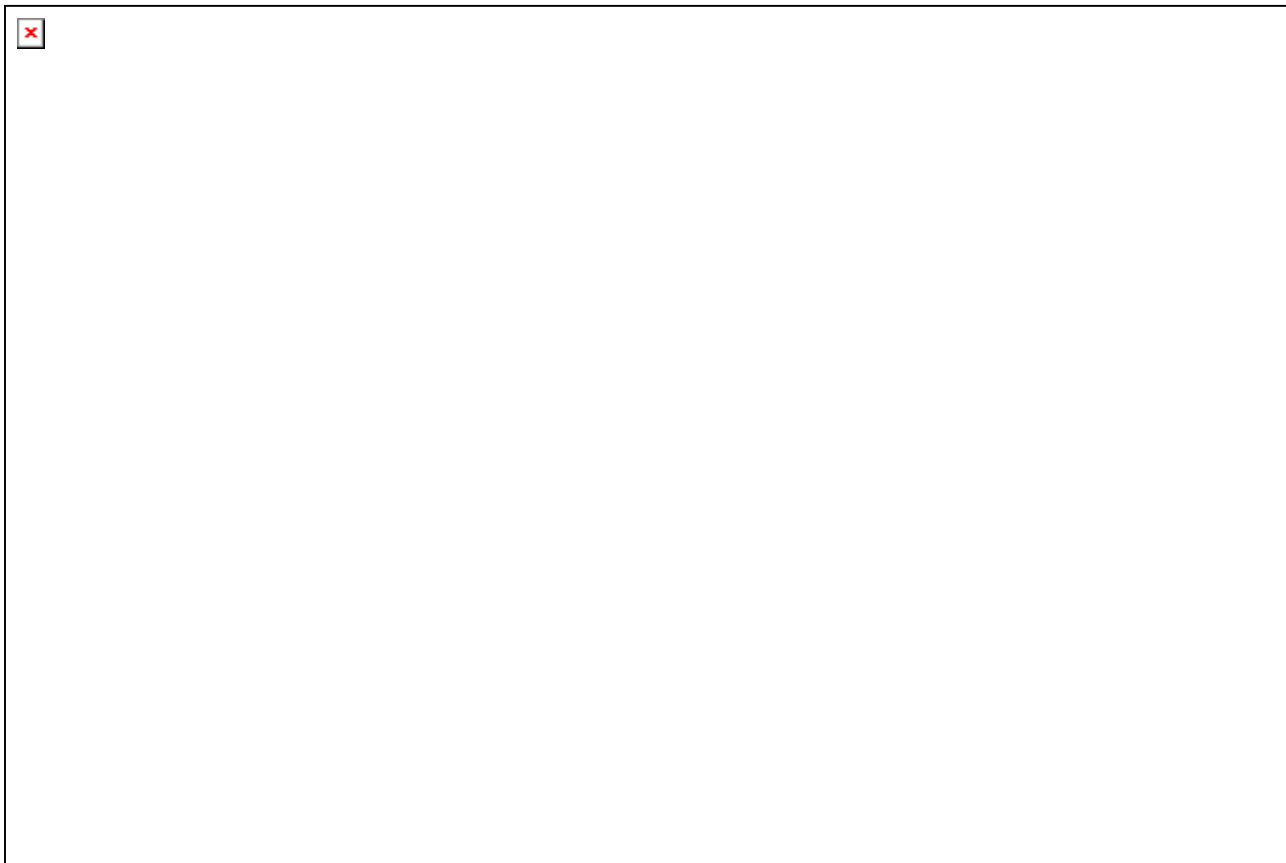

Навчальне видання

**ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АГРОБІЗНЕСУ
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

**для самостійного вивчення дисципліни для здобувачів рівня вищої
освіти перший (бакалаврський) спеціальності 208 «Агроінженерія»
денної та заочної форм навчання**
АНТОЩЕНКОВА Віталіна Володимирівна

Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman
Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.

Ум. друк. арк. _.

Наклад пр.

Державний біотехнологічний університет
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44